

Največji slovenski dnevnik
v Zdravniških državah.
Vredn. za celo leto \$8.00
Za pol leta \$4.00
Za New York celo leto \$6.00
Za inostranstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT
NO. 95. — STEV. 95. NEW YORK, THURSDAY, APRIL 22, 1920. — ČETRETEK, 22. APRILA, 1920. VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

ALI JE BIL CADORNA RES KRIV ITALJAN. PORAZA?

GUGLIELMO FERRERO, SLAVNI ITALJANSKI ZGODOVINAR, OBSOJA FANATIČNO AROGANCO CADORNE, KI JE POŠILJAL SVEŽE REKRUTE V BITKO. — PRIMERJA GA Z DIKTATORJEM. — OBSOJA NJEGOV MILITARIZEM TER METODO KAMPANJE PROTI AVSTRIJI.

Piše Guglielmo Ferrero.

Paris, Francija, 20. aprila. — Svetovna vojna stopa sedaj v svoje drugo življenje, to je v zgodovino in to tudi v Italiji. Prehaja v bojnih polja ter zaprtih uradov ministrstev v svet knjig. Zgodovina pa pričenja slikati na velikem praznem prostoru preteklosti stvar, ki je bila in katere ni več, to kar je nevidno in razpršeno v drobcah v slabotnem in negotovem spominu človeka.

Ljudje so namreč ustvarjeni na ta način. Vedno vprašujejo ironično, če je treba vzeti zgodovino resno ali kot razvedrilo in zabavo, ko vendar zgodovina sama trdi, da pozna resnico glede dogodkov preteklosti. Kljub temu pa se ljudje zopet in zopet vračajo k pisanju in čitanju zgodovine ter so ob vsakem povratku bolj željni kot pa so bili prej.

Med najbolj značilne zgodovine vojne, ki so bile objavljene v zadnjem času, spada ona generala Ettorea Viganu, ki je bila objavljena pod naslovom: — Naša vojna. Kako se jo je pripravilo in vodilo do novembra 1917.

Kot nam pove že naslov, je to zgodovina vojne, katero je vodil Italija do bitke pri Kobardu ter umaknjenja na črto ob Piave. Priporočuje nam, kako se je pričela velika ofenzivna vojna proti avstrijskemu cesarstvu, kako se je razvila in izjalovila. To je preprosta živahna povest, popolnoma jasna, brez neprimernih posameznosti ali obilice razkazovanja vojaške znanosti in brez onega napihovanja, ki je tako nesrečno pačilo epizode naše vojne v številnih knjigah, ki so bile objavljene, če so bile te epizode velike ali majhne, srečne ali nesrečne.

V tej knjigi se predstavlja naša vojna z njenim naravnim obratom ter v resničnejši podobi človeške epizode. Kako veliko število legend je moralo izginiti vsled tega iz tega opisa!

Precejšen del knjige opisuje bitko pri Kobardu ter umaknjenja, ki je sledilo tej bitki. Pitalci pa bo zamenjali obdolžbe proti defetizmu socialistov, obdolžbe proti pastirskemu pismu papeža ter domnevana ter baje razkrita izdajstva vojakov. To so bili predmeti, ki so v zadnjih treh letih služili kot najmočnejši vir ljudskega ogorčenja. Vsa ta pojasnila je poslal zgodovinar nazaj v deželo, iz katere prišla, namreč v deželo pripravek.

Knjiga generala Viganu, katero navaja v vseh drugih modra in človeška popustljivost, je nasprotno zelo stroga proti generalu Cadorna. Nekdo jo je takoj označil vsled tega kot obtožnico, dvigneno proti prvemu generalu naše armade. V tem slučaju ni mogoče izreči nobene sodbe, dokler ni general Cadorna odgovoril sam. Doim pa čakamo na odgovor z druge strani, si ne moremo pomagati, če damo izraz utisom, katere smo dobili.

Utiis, ki prevladuje v meni, pa je naslednji: — Sredi drugih tako pravičnih in pravičnih opazovanj in zahtevkov je napravil general Vignano Cadorno odgovornim za napake in izgube, katere se lahko bolj pravično naprti napravam, politiki ter nekemu gotovemu duhu — in zelo nesrečnemu, — časa.

Cadorna se zdi meni človek, ki je poln neke vrste fanatične arogance ali domisljivosti, ki ne pripada staremu militarizmu iz leta 1848 ali 1815, pač pa najnovejšemu militarizmu, ki je cvetel po letu 1870 in kateremu so se priljubili in smehljale celo nekatere demokratske države in stranke. Jaz mislim s tem militarizem, ki si je domisljal, da je v stani spravi v enotno armado vse moške od osemnajstih do petinštridesetih let ter jih vreči po par tednih urjenja v sredino grozot in strahot najbolj krvave vojne kar jih je človeštvo kdaj videlo, da bi se borili skozi leta ter umirali v milijonih ter storili vse to ne da bi omajali svet.

Cadorna, prepoved z ostalimi vred z ambicijo, da improvizira armado Kserksa in izvrši potem tega eno največjih podjetij vojne, se je vrget z odprtimi očmi v sredino državljanske vojne stranke, ki so se borile med seboj za poveljstvo v vojni. Zavzel je skoro mesto diktatorja v Italiji. Vrgel se je v ofenzivno vojno proti avstrijskemu cesarstvu, krvavo in rekončljivo vojno kot da so bili vsi oni milijoni mož, ki so bili vzgojeni v miru in za mir in katere je iztrgal iz njih najdražjih poslov, vsi preiskuseni ter urjeni vojaki, ki živijo v namenu, da dajejo in sprejemajo udarce.

Ostalo je napravila politika. Napovedali smo Avstriji vojno v taki skrajnosti, da smo se morali takoj vreti na napad, če nismo hoteli, da bi bila naša vojna od prvega diskreditirana. Mi pa nismo imeli ter tudi nismo mogli imeti sil, ki bi bile potrebne, da vzdržimo tako ofenzivno vojno skozi tako dolgo časa. Cadorna je moral stopiti med ono smrtonosno nasprotovanje in nadvladal ga je skozi dve leti in pol. Nato pa je naenkrat postal njegova žrtev.

Premislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starim izkušnim in premožnim tveganjem; kako bo pa nalin neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

300 kron	\$2.70	1,000 kron	\$ 8.00
400 kron	\$3.60	5,000 kron	\$40.00
500 kron	\$4.50	10,000 kron	\$78.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo s drugim Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER
Varnostni leti 1920.

Takoj po sklepu premirja je bil del ameriške ekspedicijske armade zasedel kos nemškega ozemlja v svarilo, da se mora Nemčija držati da-ih obljub. Ameriški fantje niso imeli posebnega dela in vsled tega veliko prostega časa. In dolgačas jim je bilo, strašno dolgačas. Z Nemei kot sovražniki se niso hoteli bratiti, toda z Nemkami, no, človek mora biti gentleman in ne sme sovražiti žensk. In stari pregovor, da kri ni voda, se je tudi tukaj vresničil. Fantje so se vrnili v Ameriko, sedaj pa prihajajo za njimi nemška dekleta s sadovi ljubezni. — Slika nam kaže nekaj teh mladih mater, ki so dospole v Hoboken. Zanje se je zavzel ameriški Rdeči križ, ki bo preskrbel, da bodo otroci tudi pred postavo dobili očete.

RUMUNSKA SE OZIRA V BODOČNOST

Boljšje je za narod, če se njegov razvoj zakasni, kot da bi postal suženj drugih narodov.

Bukarešta, Rumunska, 21. apr. Rumunska kraljica je sprejela v avdienci ameriškega časnikaškega poročevalca v svoji palači v Cotroceni.

Poročevalec izjavlja, da izgleda prav tako krasno kot takrat, ko jo je zadnjikrat videl l. 1918. Povedala mu je, da bi odšla naslednje leto v Združene države, da obišče svoje prijatelje, če bi kaj takega dovoljevale okolščine in da bi se pri te priliki osebno zahvalila ameriškiemu narodu za pomoč, katero je nudil Rumunski potom svojega Rdečega križa v času, ko je Rumunska najbolj potrebovala take pomoči.

Po česli Rumunski prevladuje neko čustvovanje proti inozemskim kapitalistom, — je izjavil poročevalec, ko je prišel pogovor na finančne težkoče, v katerih se nahaja Rumunska. — Med tem, — je dostavil, — pa vaša vlada ne more pričakovati, da bi inozemski kapitalisti posodili svoj denar brez zadostnih jamstev.

To je res, — je odgovorila kraljica, — a cela krivda je na strani inozemcev. Rumuni se boje kontrole od strani inozemskih kapitalistov, ki ne hočejo le zadostne varnosti, temveč ki hočejo stalno kontrolo vseh glavnih virov dežele. Seveda spoznavamo na vsi, da finančne zadeve in čustvovanja ne spadajo skupaj, vendar pa obstaja velikanska razlika med pozlačenimi obligacijami in dobriimi dobički za naloženi denar ter tem, da se zahteva vse, kar je vrednega v deželi. Mi smo popolnoma voljni, da pridejo semkaj tujei in da sodelujejo z nami pri razvoju velikanskih naravnih virov naše dežele, vendar pa ne bomo postali njihov ekonomski sužnji izključno radi tega, ker nas je spravila vojna v velike finančne zadrege. Mi vsi bi rajše stradali ali pa zavlekli svojo ekonomsko rekonstrukcijo za leta kot pa ostati še enkrat ekonomska provinca kakor druge dežele.

Eraltica je imela pri tem v mislih, da je bila Rumunska skozi štirideset let ekonomska provinca Nemčije in da se je mogla oprostiti te nadvlade le s pomočjo vojne. —

Če hočejo priti tujei sem pod temi pogoji, — je nadaljevala kraljica, — nas bo veselilo sodelovati z njimi ter jim nuditi primeren delež v našem ekonomskem življenju.

POVRATEK MAJNERJEV NA DELO?

Glasi se, da se vračajo stavkajoči premogarni v Kansasu zopet na delo. — Dve tretini zaposleni?

Pittsburgh, Kansas, 21. aprila. Dve tretini premogovnikov, katerim se je ustavilo delo vsled stavke premogarnjev, vzprijaznje v znamenje protesta proti temu, da so oblasti poslale v ječo predsednika Aleksandra Howata ter tri nadaljne mijske voditelje, ker se omalovaževali sodišče ter niso hoteli nastopiti kot priče, sta pričeli včeraj z zopetnim obratovanjem, kot se glasi v poročilih, ki so prišla semkaj včeraj zvečer.

Obehem s povratkom premogarnjev na delo je prišlo tudi poročilo od sodnika Huginsa, predsednika sodišča za industrijalne odnošaje, da se bo danes zopet pričelo s preiskavo sodišča, tikajočo se razmer v premogarski industriji v Kansasu.

Štirje unijski uradniki so bili poslani v ječo, ker niso hoteli pričati pred sodiščem za industrijalne odnošaje ter se nahajajo sedaj na prostih nogah proti jamščini, dokler ne bo rešen priziv pri državnem najvišjem sodišču. Predsednik Howat je rekel, da je bila za petek sklicana konferenca v Kansas City, da razpravlja glede pritožb premogarnjev v dotičnem okraju.

JAPONCI IN ZAVZETA SIBIRSKA MESTA.

Vladivostok, Sibirija, 20. apr. Japonci čete drže mesta v iztočni Sibiriji pod vojaško kontrolo ter objavljajo, da bodo zajamčile obratovanje železnice.

Japonci izjavljajo, da so v glavnem interresirani po vzdržanju zvez ter so povsod sprejeli sprajljivo stališče. Neka ladja, ki ima na krovu veliko število delavcev, je baje odplula iz Japonske v namenu, da pristane v tem pristanišču.

Rusi še nadalje beže v hribe iz mest in vasi, a dosedaj ni prišlo še do nikakih resnih napadov na japonske čete.

NEMČIJA ZAHTEVA IZROČITEV HOELZA.

Praga, Čehoslovaška, 20. apr. Nemška vlada je zahtevala od čehoslovaške, naj ji takoj izroči saškega komunističnega bandita Maxa Hoelza, ki je bil aretiran prejšnji teden v Egeru na Češkem.

Predno je pobegnil iz Nemčije, je pomiril veliko število oseb.

TUDI ZDR. DRŽAVE BODO ZASTOPANE

Ameriški poslanik v Italiji, Johnson, je imenovan za "oficijelnega opazovalca" na konferenci.

Washington, D. C., 21. aprila. Danes je dobil poslanik Johnson v Rimu iz državnega departmanta naročilo, naj se udeleži zavezniške konference v San Remo kot oficijelni opazovalec ameriške vlade.

Pogajanj in posvetovanj se ne bo aktivno vdeležil.

Poslanik Johnson bo najbrže šetekom današnjega dne dospel v San Remo.

V državnem departmantu pravijo, da so njegove inštrukcije podobne inštrukcijam poslanika Wallacea, ki je prisostvoval sejam poslaniškega sveta v Parizu kot opazovalec.

Johnson bo vsak dan sproti obveščal državni departament o poteku konference.

ROJ ZA SEDEMURNI DELAVNIK.

Cleveland, Ohio, 20. aprila. — Konvencija International Cigar Makers Union, ki se je sestala tukaj, je z 378 glasovi proti 102 sprejela odredbo, ki naj bi postala pravomočna dne 1. maja 1921 in potem katere se bo uveljavilo sedemurni delavnik za vse člane te organizacije, zaposljene v Zdr. državah, Canadi, Portoricu in Cubi.

Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor in prvi podpredsednik unije izdelovalcev cigar, je vodil boj za standard sedemurnega delavnika v tej industriji.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po vseh Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljavo, toda za kakšno gotovo zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.20
300 lir	\$15.00
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$49.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER

ARMADNE KLAUZULE POGODBE S TURČIJO

Vojaški svetovalci se zbirajo v San Remo. — Ministrski predsednik ne morejo priti do soglasja.

San Remo, Italija, 21. aprila. — Angleški, italjanski, francoski, japonski, grški in drugi vojaški izvedenci (cela roparska banda skupaj) so dospeli semkaj, da se vdeleže sestave vojaških klavzul mirovne pogodbe s Turčijo. Tako je bilo danes oficijelno objavljeno.

Najvišji svet (kakšen najvišji) je sklenil uriniti klavzulo v turško mirovno pogodbo, potem katere naj bi postal Batum pristo pristanisce za republike Asorbejdžan, Georgijo in Armenko. Svet je porabil precej časa za razpravo glede zavarovanja manjših v Anatoliji. Odobril je finančne člene mirovne pogodbe. Odgovor na predsednika Wilsona, katerega so sestavili Angleži, je pripravljen za presojo.

Poslanica Lige narodov je bila predložena najvišjemu svetu, tikajoča se mandata nad Armenko. Poslanica izjavlja, da nima Liga narodov na razpolago nikakih denarnih sredstev, nikakega štaba in nikakih vojaških sil, s katerimi bi izvedla določbe, tikajoče se mandata. Liga vprašuje, če hoče vlade, ki predstavljajo najvišji svet, dati na razpolago potrebne virov. (Torej Liga nima na razpolago nobene stvari? Angleži, Francozi in Italijani imajo denar za vse drugo, le za Ligo ne. Ligo bi morala plačevati Amerika, če bi bila članica. Tako so vsaj mislili preje).

Potem ko se je razširilo med časnikaškimi poročevalci poročilo, da so bile njih brzojavke podvržene italjanski cenzuri, se je oglasila delegacija časnikaarjev pri ministrskem predsedniku, da izve, če je kaj resnice na celi stvari. Niti je odgovoril, da se časnikaških brzojavk ne kontrolira na noben način.

Zavezniški ministrski predstniki niso mogli priti do dogovora glede metode, kako bi se s silo izvedlo mirovno pogodbo, sklenjeno z Nemčijo. Glasi se, da se zavzema Lloyd George za koncepcijo, ki bi izločilo uporabo sile, doim je Millerand za to, da se natanko izvede pogoje pogodbe, če treba tudi s silo.

Paris, Francija, 21. aprila. — V nekem poročilu na Petit Parisien, ki je prišlo iz San Rema, se glasi, da sta stali Italija in Anglija predlog, naj se umakne zavezniške čete iz gotovega dela Pomeranske vsprico dejstva, da se je Nemčija obvezala takoj izpolniti gotove finančne obljube v zvezi z mirovno pogodbo, sklenjeno v Versailles. Glasi se, da ni hotel francoski ministrski predsednik Millerand privoliti v ta načrt.

Angleško-italjanski program bi vključeval razoroženje Nemčije pod pretnjo blokade ter istočasno inauguracijo politike sprave.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je priglasilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do 15. apr. prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro priklasi, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja, saj, da bo mogoče vsem o pravem času prekrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

USTAJA V MEHIKI SE NEPRESTANO ŠIRI

Agent Carranze izjavlja, da je stopila cela država Michoacan na stran ustašev. Položaj v Sonori.

Agua Prieta, Sonora, 21. apr. — Nova poročila, ki po navljajo ugotovila nekega uradnika Carranze, in ki nanovo ponavljajo poročila, sporočena glavnemu stanu ameriške armade južnega departmanta od strani inteligentne službe, predstavljajo glavno zanimanje uradnikov Sonore, ki se je pred kratkim odpovedala vsemu stiku z vlado Carranze. Poročajo se je o nadaljnjih koncentracijah zveznih in državnih čet za pričakovane spopade, vendar pa se dosedaj ni še ničesar izvedelo glede dejanskih spopadov.

General Ignacij Pesquierera, ki je bil imenovan od predsednika Carranze, da sledi Adolfu de la Huerta kot governor Sonore, je sporočil ob svojem prihodu v Laredo, Texas, da je presta cela država Michoacan na stran ustašev. General Robelo se je pridružil glbanju z vsemi zveznim četam, katerim je poveljeval. Njegovo ugotovilo so potrdilo poročila, ki so prišla v nedeljo iz Mexico City.

Poročilo ameriške armadne inteligentne službe se je glasilo, da poveljuje revolucionarnim četam v Michoacan podpolkovnik Obregon, mehiški predsedniški kandidat, o katerem se je poročalo pred kratkim, da je zaprt v glavnem mestu.

Isto poročilo pravi, da je 77. mehiški zvezni kavalerijski polk zapustil Ojinaga v Cihuahui, da čjači posadko v Juarez in da je 3200 čet Carranze koncentriranih v Casas Grandes v Cihuahui, odkoder bodo odstopovali proti Sonori preko Pulpito prelaza.

Amerikanci, ki so dospeli na mejo iz nižje Sinaloe, izjavljajo, da so umikajoče se Carranzove čete uničevale mostove ter drugače skušale ovirati napredovanje generala Flores, ki poveljuje četam Sonore v Sinaloi.

NEMŠKI POSLANIK PRI VATICANU.

Rim, Italija, 21. aprila. — Nemška vlada je zaključila potrebna pogajanja, da bo cela Nemčija diplomatsko zastopana pri Vatikanu z eno osebo in pred kratkim je bil vsled tega imenovan nemški poslanikom pri Vatikanu Diego von Bergen. Dosedaj je bil von Bergen pruski poslanik pri Vatikanu. Prusko poslanništvo bo razpuščeno obenem z ustvarjenjem nemškega poslanništva pri Vatikanu. Edinole Bavarsko bo ohranila pri Vatikanu svojega posebnega poslanika kot je bila to že preje navada.

pravi list "Matin", ki dostavlja, da Nitti in Lloyd George najbrž ne bosta vstrajala pri izvedbi svojega načrta vsprico dejstva, da so jima Millerand noče pridružiti.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je priglasilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili onim potnikom, od katerih smo do 15. apr. prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro priklasi, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON", naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja, saj, da bo mogoče vsem o pravem času prekrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

TVRDKA FRANK SAKSER

"GLAS NARODA"

SLAVENIAN BATTLE
Owned and Published by
NEWSPAPER PUBLISHING COMPANY
(Incorporated) **LOUIS BENEVOLOTTI**

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izlazi vsak dan izvenredno velikim in prazničnim.

Na leto (12 izdaj) na Ameriko in	Na leto (12 izdaj) na Evropo	Na leto (12 izdaj) na Azijo
\$1.00	\$1.00	\$1.00
Na leto (12 izdaj) na Avstralijo	Na leto (12 izdaj) na Južno Ameriko	Na leto (12 izdaj) na Indijo
\$1.00	\$1.00	\$1.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Daily except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$1.00

Advertisements on agreement

Single copy 10 cents in advance or on delivery. Dealer may be allowed to purchase on credit. For terms of sale, apply to the publisher.

GLAS NARODA
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone: Cortlandt 3275

Orient in zapad se stikata v Marseilles

Kozmopolitsko življenje v Marseilles, največjem pristanišču ob Sredozemskem morju ter enim najbolj razburljivih ter slikovitih prostorov na svetu, nam opisuje Leon Pavey v "Manchester Guardian" na naslednji način:

Po ulicah, ki niso posebno široke in tečejo proti središču Marseillesa, se zbira danzandnem najbolj čudovita množica na svetu. Tako brezkonna in tako mešana je ta ljudska množica, da obstaja njen glavni posej v tem, da opazuje samo sebe. To ni nikakoli ljudska množica kot jih je najti ob pomolih, tudi nikakoli mestna množica in končno tudi ne francoska množica. Presenetljivo je kozmopolitska ter obširno internacionalna. To je najbolj pestrobojno zbirališče v Evropi ter nekakša parada, ki ne pozna nikakih odmorov ali prekinjenj. To množico lahko zapustite vsled utrujenosti, a nikdar vsled dolgočasnja.

Mesano množico je pričakovati v vsakem pristanišču, a v Marseilles je mešana na drugačen način ter je poglobljena. Marseilles namreč ni le pristanišče. Predstavlja vrata, skozi katera trguje rovi svet s starim in raznolikimi tujci, ki polnijo ceste, so nasledniki Fenicianov, kojih razvaline na gričih krog mesta segajo nazaj v temne prve dneve zgodovine. Grški, španski in italijanski trgovci ter njih služabniki, Afrikanci in Indijci, ki so tako tesno spojeni s mestom, da so se nastanili v svojih lastnih kvartirjih, — vsi ti se pregibajo tukaj semintja v tako velikem številu, da ni domačin nikdar presenečen vsprilo katerekoli vrste posebnega narodnega dogodka, od umora pa do narodnih slavnosti. Črne, rjave in rmenne reke tečejo s pomolov v središče mesta in vsaka izmed množice, iz katerih so sestavljene te reke, ima svojo lastno vero, svoje lastne zabave in svoje lastne strasti. Med to množico se lahko le pomakate, da opazujete. Treba bi bilo na tisoče različnih vrst intimnosti, radikalno različnih simpatij, če bi skušali vprijeti približanje, ki bi hotelo biti kolikaj temeljito.

Mula na fronti.

Po vsaki vojni, v katero so bile zapletene Združene države, pride čas, ko se častno omeni ne le ona bitja, ki so obdarjena s govorom, temveč ko se tudi prizna zasluge, katere si je stekla armadna mula. Ta pošena in ustrajna žival, nima nikdar svojega lastnega častnikarskega agenta in narava je ni obdarila s organom, s katerim bi na prijeten in blagodejen način pela svoje lastno slovo. Predniki mule ne vzbujajo nikakega posebnega respektja in med onimi, ki ne znajo misliti, vzbujajo prikazen mule zasmevanje. Za večino ljudi je skoro nemogoče trezno gledati na mulo. Vse kaže, da je bila kot nalašč ustvarjena za kartoniste ter risarje šale. V literaturi se jo je zaničevalo, kajti nikdo ni še nikdar pisal v prozi o njej. Res je, da se je marsikateri pisatelj izpodtaknil nad oslom ter pel njegovo slavo, a nikdo si ni dosedaj še drznil jokati se nad mulo. Če bi imela mula lepša ušesa ter bolj košat rep, bi bila dosti na boljšem, a tako kot je ter v posesti več kot treh ducatov temperamentov, je vrhja stvar dokazati, da ima tudi svoje dobre strani in da zasluži pohvalo. V vsakem slučaju pa je v vojni, ko pride na dan kar je najboljše v njej ter se pozabi to, kar je slabega. V mirnem meščanskem življenju je namreč mula le preveč znana kot povzročiteljica grdega preklicanja od strani drugih.

V veliki vojni so si pridobili ameriški mornariški vojaki tako sloves pri občinstvu ter se mora priznati, da so bili njih zgodovinarji prvi, ki so se obrnili na časopise. V primerem teku časa, potem ko se je pohlajilo hratlost milice in narodne armade, je prišlo prepračanje, da se je tudi redna armada dobro obnesla, kot ponavadi. Nato so sledili slavošpevi na naslov Y. M. C. A., na viteze Kolumba ter člane takozvane Salvation Army. Tudi vsi ti so pripomogli k zmagi v vojni in hvala, katero jim je bila dolžna ameriška armada, je bila velika.

Kazalo je, da je pohvaljeno vse, ko je prišel generalni kvartirski mojster do prepračanja, da ne sme iti mimo brez omenitve to, kar je storila mula v vojni. Vsled tega je obelodanilo poročilo ter napravilo svoje komplimente 45.000 mulam, ki so služile odstran morja, ameriškim, španskim, angleškim in francoskim, ki so bile vse ustrajne, zveste in pridne.

Povsem naravno je, da ima generalni kvartirski mojster posebno ljubezen do moških, visokih mul srednjega ameriškega zapada. Manjše in slabše mule španske in francoske Pirenej pa so tudi opravljale svoje delo s prenašanjem strojnih pušk ter prevažanjem municijskih vozov. Vse mule so se dobro obnašale. Vedele so, da se zahteva od njih zadnje uho moči ter niso pri tem omahovale.

Treba jih je bilo vzdržati na pohodu ali maršu po osemindeset, šestdeset ali dvaindesetdeset ur, komaj s kakim odmorom vmes. Razvnetega je bilo močogoče hraniti jih le z majhnimi množicami žita ter par pestmi sena. Vsprilo vseh teh naporov pa so šle mule naprej ter dale na razpolago vse svoje moči brez pritožbe.

Obotavljale so se le v ozadju in v večasih, kadar so bile izven sapa, so pustile vse pri miru ter obitale tako korenito, da jih ni mogel spraviti naprej niti najbolj surov in s kletvicami obdaren človek v armadi.

Vredno pa je spomina, da so se vzdržale mule na višku pri St. Mihiel in v Argonih, kajti vedele so, za kaj gre in da je vse stavljeno na eno kocko. V mirnih trenutkih so bile mule večasih poredne in žegave, odbile pokrov kake nizozemske peči ter se odstranile s hlebei svežega kruha ali pa preobrnile kak pisar ter požrle špeh. Šli pa so to vojni časi in lačne mule so morale same skrbeti za svoj kruh. Ta smešna in zopet ljubljena žival si je zopet napravila in ustvarila svoj rekord v tej najnovejši ameriški kampanji. Vojaki

redne armade, ki poznaajo na temelju dolgih izkušenj vse dobre lastnosti ter tudi vse slabe strani mule, bi radi videli, da se podeli vsaj eni muli križec za odlično službo, muli, ki se je izkazala vredno te časti vsprilo svojega junaštva v ognju.

Dopisi

Barberton, Ohio.

V Barbertonu smo tudi v kulturnem in izobraževalnem oziru začeli nekoliko bolje živeti. Akoravno vsaka ideja ne uspeje, vendar pusti gotovo sled za seboj, da se jo tem lažje zopet dohiti in zopet obudi v življenje. Z vztrajnim in postrvalnim delom tistih, ki so sposobni za to, je upati, da se vpelje zopet v Barberton nekoliko narodno izobraževalnega dela.

Kot je bilo v tem listu svoječasno poročano glede shoda za ustanovitev dramatičnega kluba, se je vabilu odzvalo le malo števil oseb, toda začetek je pa le. Odzvale so se pa osebe postrvalnega in naprednega duha. Le nekoliko pomoči od strani novih članov in uspeh bo popoln.

Da ima dramatičen klub zmagnen in nadarjene osebe za gojiti dramatik med Slovenci v Barbertonu, je bilo videti 17. aprila pri prvem nastopu omenjenega kluba. Ako računamo ta mali čas, odkar klub obstoji, potem moramo priznati, da je bila predstava omenjenega dne nekaj sijajnega in uspešnega za klub.

Pred omenjeno enodejansko igro sta nastopili dve deklici, koji sta prelepo rešili svojo deklamacijo.

Česarek (g. J. Volk) Smolar je rešil ulogo dobro. Da pa ne izostane izven kritike, naj povem, da mu je manjkalo nekoliko zaresne bradice, kojo mu njegova soproga pri gotovi priliki nekoliko pogladi. Drugače pa dobro. Le zopet prihodnjic na oder!

Majda, Češarkova žena (Miss Mary Zigmont), ta vam je tudi znala pokazati, da je dramatično nadarjena, kajti obnašanje, govorjenje in sploh kar zahteva igra, je rešila popolnoma dobro, le svojega možička Češarka ni mogla pogladiti po bradici. To pa ni njena krivda, bradice Češarek namreč imel ni (dovolj velike). Splošno se je Majdica obnašala kot dobra žena, tako da je še nam, ki smo že v večnih okovih, utripalo srce, da bi imeli take vlnudne ženske vsaj za par dni v svojem življenju. (Pa pristopimo v klub, pa jih bomo imeli vsaj pri igri na odru, kaj ne?) Gospodično M. Zigmont-želimo zopet v kratkem videti na odru.

Košak, strie prej imenovanih (g. Frank Poje). Ta nam je tudi ugajal, posebno kljub temu, ko je trdil, da mu žolodec ne dela dobro, je jedel s takim tekotom, da smo postali še mi gledalci lačni takoj po večerji. (Dokaz temu je primanjkljaj sendviča pri poznejši zabavi.) Tudi ta je rešil svojo ulogo dobro. Le zopet prihodnjic na oder!

Špela, Košakova soproga (gospa A. Polane). Ona nam je že s svojim prihodom na oder dokazala, da ako iščemo kritike, se motimo in lahko odidemo s praznim kritičnim "cekarjem". Takoj smo spoznali, da je nji igranje v zabavo ter da ima veliko izkušenj v dramatikah.

Nočem nadalje o tem omenjati, amelo pa trdim, da pod takim vodstvom je dramatik uspeh zagotovljen. Zatorej pa le naprej za dramatičnimi principi!

Igra je bila povoljno obiskana, kar znači, da se občinstvo zanima za slovenske predstave. Le igralcev in igralke bi bilo želeli nekoliko več. V naselbini, kot je Barberton, bi bilo lahko najmanj 20 igralcev v dramatičnem klubu.

Naj narodni greh zavisti moramo opustiti ter prijeti se dela. Nikar ne ugovarjamo dobrih kulturnim idejam, češ, ako je ta poleg, jaz ne grem, ako bo oni igral, ne grem na predstavo itd. Komur je kaj za narodno izobrazbo, ta naj stopi poleg in pomaga. Dekleta in fantje, ki imajo le kolikaj slovenske zavesti, naj pridejo poleg, ne glede na prijateljstvo ali sovraštvo, kajti tu gre le za splošno korist in izobrazbo slovenskega naroda. Oni pa, ki ne vedo, da jih je rodila slovenska mati, naj ostanejo doma za pečjo, ker niso za sedanjí čas.

Dramatični klub je vedno na razpolago izobrazbe želječim Slovcem in Slovcem. Pristopite v klub takoj, da pokazate pri prihodnji igri, da je tudi Barberton

počel živeti z obujajočo se naravo.

Čuje se, da priredi elevlandski pevski oktet "Sam" pod vodstvom g. Kogojca dne 2. maja velenim pevski koncert v Barbertonu. Ako se to vresniči, tedaj opozarjam rojake še sedaj, da pazijo na to prireditelje, ker bo nekaj, česar Barberton še ne pomin. Tudi tisti, ki imajo še kolikaj pevskega srea, naj te prilike ne zamude. Sicer pa o tem čujemo gotovo v kratkem kaj več.

Malgov.

Bingham, Utah.

Tudi jaz se moram enkrat oglasiti iz te naše gorske naselbine, ker mislim, da ni bilo nobenega dopisa že nekoliko let od tukaj.

Razmere so kakor mislim povsod drugje. Draginja nas tare od dne do dne hušje. Tudi zadnji mesec je bil razglašen strajk, ki pa ni držal. Bil je organiziran pod I. W. W. Nekaj se jih je odzvalo strajku, večina je pa kar naprej delala, največ Amerikanci, ker oni ne morejo en dan brez dela živeti. Če danes ne dela, jutri ni kaj v lonec dlati. Tudi par naših rojakov je stalo z njimi, ker imajo boljše polovice tako amerikanizirane, da dajo vse za modo. To pa stane denar in po mojih mislih to je vzrok, da se mora delati petek ali svetek. Sedaj so nam 1. aprila kar celih 25 centov primaknili. Premislite, kar celih 25 centov — to ti je prava svota v sedanjem času. Sedaj pa mislim, da se bodo zopet vse stvari podražile, da bo nas stalo 50 centov več na dan za žvjeti, tako da bomo zopet oskodovali za nadaljnjih 25 centov.

Kakor čitam v časopisih, je ponekod že prišla spomlad. Pri nas je pa drugače. Se vedno je veliko snega; ni sicer velike zime, ali sneg še pada vsak dan. Pred nekoliko dnevi je prišla drča snega s hriba in podrla hišo, ter ubila celo ameriško družino, obstoječo iz štirih oseb, starih in dveh sinov. To se je zgodilo v nočni dobi. Ura budilka se je vstavila ob treh zjutraj, neki čuvaj je pa zapazil šele ob šestih zjutraj, nakar so pozvali ljudi skupaj, da so jih odkopali, ali našli so vse mrtve, samo mali psiček je skočil iz razvalin nepoškodovan.

Poročati moram tudi žalostno novico, da sta se pred par dnevi stopla dva majnerja. Rojak iz Sp. Stajerske je udaril nekakega Ličana v najni po zobeh s svetilko, da mu je zob izbil. Potem ga je Ličan počakal pred majno z držajem od kranpa, pa ga je udaril po glavi, da mu jo je vso zdobil, nakar je po par urah umrl v bolnišnici. Ta človek je bil tukaj znan pod imenom Joe Sova in ima tukaj precej gotovine. Kakor se čuje, ima na Bingham banki \$1900, in nekoč je rekel pri nas, da ima denar naložen tudi v Pueblo, Col., na banki. On je bil mirnega značaja in ni skoro nič občeval s Slovenci, zatorej ga je še bolj težko opisati. Star je bil okoli 50 let. Če se ne motim, je bil naroden na Glas Naroda. Sedaj ima vso stvar sodnija v rokah. Našli so po njegovi smrti nekaj pisem, naslovljenih na Maria Sova, Südbahn, Ungarische Haupt Linie, Post Gross Sonntag, Jugoslavia. Drugi naslov se glasi: Maria Gomzi, Südbahn, Ungarische Haupt Linie, Staiern, Post Fridau, Jugoslavia. Tretji naslov se glasi: Valentin Novak, Südbahn, Ungarische Haupt Linie, Staiern, Post Gross Sonntag, Jugoslavia. Govoril je tudi, da ima nekaj sorodnikov v Pittsburghu, Pa. Torej ako kdo želi pojasniti, naj se obrne na Bingham Court, ali pa na spodaj podpisani naslov:

Mrs. John Samec,

P. O. Box 256, Bingham, Utah.

Nova Turčija

bo baje zelo majhna. Dobila bo sicer Carigrad in Anatolijo, toda to je malenkost, če pomislimo, da bo številno prebivalcev države znižano od 30 milijonov na 6 milijonov. Tedaj bo jedva še država; od stare slave bo ostalo komaj še ime.

Malo pojasnila.

Da ne bo po New Yorku brez potrebnih in neutemeljenih govorie o moji osebi, sem prisiljen pojasniti stvar, kateri je dal povod Mr. Rudolf Trošt ter se tiče nekake novega trgovskega podjetja, Petra Zgaga in mene.

Ko je izšla v Zgagovi koloni zgodnica o agitacijskih zmožnostih Mr. Trošta, se je naenkrat pojavilo po New Yorku govorjenje, da sem jaz zaslužil sto dolarjev s tem, da delam podjetju reklamalo.

Ker sem imel kačo v žepu, sem šel k Mr. Troštu prepričat se, kako je s tem zaslužkom.

Priznal je, da je on širil te govorice, češ, da mu je bilo potrebno iz lastnih interesov prepričati ljudi, da je bila ona stvar reklama zanj.

Uverjen sem, da bo Mr. Trošt toliko galanten, da bo javno priznal, da nisem jaz dobil od njegove kompanije niti počenega groša ter da se mi niti v bodoče ni treba bati v tej zadevi od nje nikake nagrade.

Nadalje sem izvedel, da hodi Mr. Trošt v trgovskih zadevah z dotično kolono Petra Zgaga po hišah ter skuša vsiliti ljudem prepričanje, da je tista stvar reklama zanj.

V kolikor se mu to posreči, me ne briga in je njegova stvar.

Po mojem mnenju vedo ljudje, da tisto ni bila reklama in tudi jaz nisem imel namena pisati reklame. Če se je to zgodilo narobe, je to v prvi vrsti Mr. Troštu v prid in korist.

Dosedaj nisem hvalil še nobenih delnic in obveznic, izvzemši Liberty bondov, v nobenem svojih člankov, kajti naši ljudje so že prevečkrat sedli na lim raznim ničrednim podjetjem in agentom.

Omenjenega podjetja ne mešam v to bažo. Premlado je se in še ne more kazati uspehov.

Kdor hoče kupiti, naj kupi, na svojo lastno odgovornost. Če bo stvar dobra, bodo imeli rojaki koristi od nje, če bo stvar slaba, naj pripišejo posledice svoji lahkomišljenosti.

Prepovem si v imenu svoje osebe in Petra Zgaga, da bi Mr. Trošt rabil mojo kolono v svoje reklamne svrhe, ker ta kolona ni bila nikdar v to namenjena. Za plačane oglase je prostor v drugih kolonah.

Če se bo to še parkrat ponovilo, mu bo Zgaga res napravil reklamo.

Janez Terček.

Jugoslavia irredenta.

Novice iz Trsta.

V Trstu so priredili socialisti in komunisti 29. februarja protestni shod zaradi dogodkov na Ogrskem. Italijanska vlada je shod prepovedala, toda ker so zagrozili s splošno stavko, je vlada v toliko odnehal, da je dovolila shod, toda ne na velikem trgu pred mestno hišo, marveč na Piazza Casimiro Dona Doni, Italijanska vlada se je silno bala, da da bi delavci ne priredili izgrediv; postavili so na vse trge od delke arditov, oklopne avtomobile, strojnice, tanke in bicikliste. Izgrediv ni bilo.

V Trstu se prodaja meso le 5 dni na teden, 2 dneva sta brezmesna dneva; tržaški mesarji to zijo, da dobivajo premalo mesa in prodajajo le še zmazano argentinsko meso. Cene masti in slanini so se zvišale.

Sodnjska mesta v zaslednem ozemlju.

V "Osservatore Triestino" od 1. marca t. l., razpisujeta predsedništvu okrožnih sodišč v Gorici, po enega okrajnega sodnika pri okrajnih sodiščih v Ajdovščini, Idriji, Tolminu in Vipavi; dveh svetnikov in dveh sodnikov pri okrožnem sodišču v Puli; enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Čresu, dveh sodnikov pri okrajnem sodišču v Vodnjanu, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika ter enega sodnika v Motovunu, enega okrajnega sodnika in sodnega predstojnika pri okrajnem sodišču v Poreču.

Novice iz Slovenije

Mati in sin.

Vojna grozot in trpeljenja! Mati hrepeni po sinu. Ne ve, kje je obogo dete. Hrepenenje jo žene tja v daljne dežele. Ne more ostati v svoji rodni domovini. Sreče jo vleče, ji je nemirno, samo, da bi vrla se enkrat svojega sina. Slovenska rudarska rodbina je bila, ki je najprvo robotala kapitalizmu tam v renskih rudnikih. Pozneje so se preselili v Francijo. Mati s svojim sinom Ivanom! Osem let je minilo. Vojna je izbruhnila... Njej so Francozi dovolili, da se je povrnila v rodno domovino. Sina Ivana, sposoben za vojno prelivanje, pa so ji internirali tam v onih žičnih sotočiščih... Mati čaka in čaka, kdaj se ji povrne sin. Upanja ni. Gre na policijo in prosi permanentnega uradnika, naj ji izpolni potne dokumente v Francijo, da vidi sina. "Hočem ga videti!" Po danes svetu odide. Zapira vrata. Kmalu se vrata zopet odpro. Vstopi jugoslovanski vojak, služben pri mestnem ujetniškem logoru. Javi pol. uradniku: "Tu je Ivan Sušnik, interniranec v Franciji. Ne ve, kje je njegov dom! Ne ve, kje je njegova mati!" Pol. uradnik premo triva sinove obrazne poteze in jih primerja s prejšnjimi matere. Da! To je njen sin! Pove mu, da je bila ravnokar njegova mati pri njem za potni list v Francijo. Odide vesel v upu, da je skorajšnje svidenje z mamico!... Usoda! —

"Molčečnost".

Pred deželno sodnijo se zagovarja Josip Jurec, sin lesnega trgovca v Postojni, kateremu očita obtožba, da je pisal 1. julija 1919 Mariji Vovkovi pismo, v katerem jo je pozival, da naj pošlje v dveh dneh na naslov poštnice "Molčečnost 3000", Ljubljana, znesek 3000 kron, sicer da bo vse izdal o njenem možu, češ, da je njen mož v Dravljah flugmotorje in dinamo pobral in barako v Šiški zažgal. Pismo je izročila Vovkova dr. Azmanu, kateri ga je izročil najprej šefu vojne policije, ki je potem kot odgovor na navedeno izsiljevalno pismo napisal pismo na pošto. Vsebina pisma: cel odgovor se je glasil: "Na svidenje pri vojaški policiji". Po pismo je prišel 6. julija 1919 na glavno pošto mornariški akademik Ferdinand Svelč, kateri je bil pri tej priliki prijet in aretiran. Svele je nato izjavil, da ga je poslal po pismo neki človek, ki se mu je predstavil pod imenom Alonx Keller, šofer iz Šiške. Vojaška policija je aretirala Jurec 5. avgusta 1919; pri konfrontaciji z njim je izjavil Svele, da je Jurec identičen z onim Kellerjem, kateri ga je poslal po odgovor. Pri razpravi Jurec najodločneje zanika, da bi bil bil pisal pismo in da niti Svele ne pozna. Kot priča zaslišana Marija

se je izdal brezposeln potnik Rudolf Kosmač proti fotografu in goden Albertu Pestnerju pri Zlatorogu, kamor je prišel z dvema kromama in je ostal tam v družbi do 5. ure zjutraj. Pestner, ki je ponudil v nakup starinsko uro za 600 kron, o kateri je Kosmač rekel, da jo bo prodal nekemu grozu, pozneje je Pestnerju rekel, da je uro izgubil in mu obljubil, da mu bo 600 kron v obrokli poravnal, kadar bo kaj zaslužil in mu je tudi suknjo zastavil. Deželno sodišče je obsodilo Kosmača, ker se je izdal za "gehajm"-policista, po paragrafu 104 srbskega kriminalnega zakona v 15 dni zapora, oprostil ga je pa od obtožbe, da bi si bil poskušal na goljufivi način prilastiti Pestnerjevo uro, ker je verjeten njegov zagovornik, da je uro izgubil.

Za "gejham"-policista

Semč.

Požari so zadnji čas na dnevnem redu. Povzročja jih neki posebne vrste železniški stroj, ki je postal že strah vseh bližnjih sosedov proge. Dne 6. marca je v Kottu zgorelo deset poslopj, pred tednom eno, več je zapaljenih so komaj rešili, koda samo na vinu in žganju znaša do 50.000 kron. Naj vso škodo uprava čim prej povrne. Ali ni že skrajne čas, da želez. uprava dotični pomanjkljivi stroj vzame iz prometa? Nevoja med ljudstvom je velika.

Posebno naznanilo slovenskim salonerjem, klubom in javnosti v splošnem.

V zalogi imam izvrstne sajderje, koč jabolčne, jagode in malinove, ginger domači in importiran; ginger cordial navadni in POSEBNO MOČAN.

Prodajam različne ŽELODUNE GRENČICE, NEAR PIVA IN SLADE.

Vse te zgorajimenevane pristne pijače prodajam na debelo IN NA DROBNO, v sodčkih, galonah, škatljah ali steklenicah.

Kdor hoče dobiti za nizko ceno pošteno, čisto in osvežujočo pijačo, naj se obrne na staro in dobro znano trdko.

ŠTEFAN ČABALIK

PRODAJALEC NA DEBELO

968 Liberty Avenue Pittsburgh, Pa.

(blizu Union postaje)

po niskih cenah prodaja samo prvovrstne, najtistejše in obče osvežujoče pijače in ki prodaja pri

VEČJIH NAROČILIH PO POSEBNI CENI.

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni Uradniki.

Predsednik: **MIHAEL ROVANSKY**, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: **LOUIS BALANT**, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: **JOSEPH PISHLER**, Ely, Minn.
Blagajnik: **GEO. L. BROZICH**, Ely, Minn.
Blagajnik neplaćanih smrtnih: **LOUIS COSTELLO**, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.

Dr. **JOS. V. GRAHEK**, 543 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.

JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VABOGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Poročniki.

GREGOR J. PORENTA, Box 176, B1 Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 490 Ely, Minnesota.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

Pravni Odber.

JOHN PLAUTZ JR., 432-7th Ave., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minnesota.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Chicago, Ill.

Zdravstveni Odber.

RUDOLF PERDAN, 6028 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 4864 Washington St., Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 — 8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: "GLAS NARODA"

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška sprave se naj pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obličen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" testvici. V blagajni ima okrog \$200,000. (tristotisoč dolarjev). Bolniški podpor, odškodnine, in posmrtnina je izplačala že nad polmilion dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (več) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskih oddelkih. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se na obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi z 8 član ali članicami.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

Ases. št. 261.

April 1, 1920.

POROČILO UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC KATERIH POSMRTNINE SO BILE NAKAZANE TEKOM MESECA MARCA 1920.

Umrl brat, John Sunich, cert. št. 874, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 11. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 31. avgusta 1902.

Umrl brat, Louis Anžur, cert. št. 16738, član društva sv. Jožefa št. 21, Denver, Colo. Umrl dne 29. januarja 1920. Vzrok smrti: je tika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 13. maja 1913.

Umrl brat, John Kolih, cert. št. 19736, član društva sv. Štefana, št. 26 Pittsburgh, Penna. Umrl dne 16. februarja 1920. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$250.00. Pristopil k Jednoti dne 24. junija 1918.

Umrl brat Louis Sikovšek, cert. št. 13615, član društva sv. Barbare, št. 79, Heilwood, Penna. Umrl dne 19. decembra 1919. Vzrok smrti: pljučnica in srčna bolezen. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 24. septembra 1910.

Umrl brat, Josip Šnajder, cert. št. 309, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. Umrl dne 19. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 21. novembra 1898.

Umrl brat, Josip Grahek, cert. št. 140, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. Umrl dne 8. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 18. julija 1898.

Umrl brat Oman Kovalik, cert. št. 3811, član društva sv. Petra in Pavla, št. 35, Lloydell, Pa. Umrl dne 9. januarja 1920. Vzrok smrti: nadiha. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 30. julija 1905.

Umrl brat, Ludvik Perhavec, cert. št. 6518, član društva sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, Ohio. Umrl dne 10. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza — jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 17. februarja 1907.

Umrl brat, Frank Musec, cert. št. 11437, član društva sv. Janeza Krstnika, št. 82, Sheboygan, Wis. Umrl dne 16. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 21. marca 1909.

Umrla sestra, Anna Logar, cert. št. 11876, članica društva sv. Antona, št. 108, Youngstown, Ohio. Umrla dne 28. januarja 1920. Vzrok smrti: jetika. Zavarovana je bila za \$500. Pristopila k Jednoti dne 17. maja 1909.

Umrl brat, Matija Penič, cert. št. 19571, član društva sv. Jožefa, št. 126, New Derry, Penna. Umrl dne 14. februarja 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$250.00. Pristopil k Jednoti dne 2. aprila 1918.

Umrl brat, John Ueman, cert. št. 19391, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 3. marca 1920. Vzrok smrti: influenza in pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 21. januarja 1918.

Umrl brat, Gregor Mervich, cert. št. 846, član društva sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrl dne 17. februarja 1920. Vzrok smrti: nadiha in jetika. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 18. novembra 1903.

Umrl brat, Matija Turk, cert. št. 5455, član društva sv. Jožefa, št. 45, Indianapolis, Ind. Umrl dne 12. marca 1920. Vzrok smrti: Za prje vode. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 10. maja 1906.

Umrl brat, Frank Perko, cert. št. 3256, član društva sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Penna. Umrl dne 5. februarja 1920. Vzrok smrti: pljučnica. Zavarovan je bil za \$1000. Pristopil k Jednoti dne 5. februarja 1905.

Tekom meseca marca se je izplačalo kakor sledi:

Za posmrtnine članov in članic..... \$13,000.00
Za bolniški podpor, operacije, odškodnine in odpravnine..... 7,592.49

Skupaj \$20,592.49

Glavni tajnik: **Joseph Pishler**, gl. tajnik.

PREMEMBA ČLANOV IN ČLANIC ZA MARC 1920.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.
Zopet sprejeti: Martin Petek, 57,248;1000.41 — Mary Petek, 57,8036;500.45.
Suspendiran: Vencel Adamič, 71;16483;1000.42.

Društvo Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.
Odstopil: Ludvik Perušek, 81;5517;1000.25.
Prestopila k društvu Sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn., Vin. Mary Lube, 87;8115;500.23.

Prestopila k društvu Marija Čistega Spoč. št. 120, Ely, Minn. Vesel, 88;15445;1000.24 in Franciška Vesel, 95;17627;500.21.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich.
Pristopili: Joseph K. Kobe, 03;20447;1000.17 — Paul Schmeler, 86;20445;500.34 — Terezija Testen, 88;20446;1500.31.

Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1500, Antonija K. Kobe, 78;8294;1500.43.
Suspendirani: John Sterk, 88;8321;500.28 in Mary Pavlak, 78;8321;500.28.

Umrl: John Ueman, 78;19391;1000.40.
Prestopil k društvu Sv. Barbare št. 60, Chisholm, Minn., Geo. Gostovich, 84;17662;1000.30.

Društvo sv. Jožefa, št. 12, Pittsburgh, Pa.
Pristopili: Anton Baznik, 77;20433;1000.43 — Marko Franko vich, 90;20435;1000.31 — Mihael Perhavec, 86;20434;1000.33 — Joseph Zarn, 90;20432;500.31.

Društvo sv. Alojzija, št. 13, Baggaley, Pa.
Pristopil: Fred Knans, 02;20448;1000.18.
Suspendiran: Frank Rak, 89;16689;500.26.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 15, Pueblo, Colo.
Pristopili: Ciril Anzele, 89;20443;1000.31 in Leopold Sraj, 88;20444;1000.31.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 16, Johnstown, Pa.
Pristopil: Frank M. Bajt, 03;20449;1000.17.
Suspendirani: Paul Gopich, 91;19957;1500.28 — Frank Grebene, 79;18842;500.38 — Mike Kuzma, 85;20055;500.34.

Društvo sv. Alojzija št. 18, Rock Springs, Wyo.
Suspendirani: Anton Triler, 69;7092;1000.38 in Mihael Stifuš, 64;4530;1000.42.

Društvo sv. Alojzija, št. 19, Lorain, Ohio.
Pristopili: Frank A. Kosten, 03;20450;1000.16.
Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Agnes Tomažin, 87;18855;1000.33.

Društvo sv. Jožefa št. 20, Gilbert, Minn.
Umrla: Ivana Križelj, 94;19618;500.24.
Društvo sv. Ime Jezus, št. 25, Eveleth, Minn.
Suspendiran: Joseph Stimac, 95;14344;1000.18.

Društvo sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa.
Pristopil: Frank Pagne, 81;20451;500.39.
Suspendirani: John Frenk, 85;16309;500.28 in Anton Penko, 89;19825;1000.29.

Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Paulina Čudovat, 95;20056;1000.25.
Društvo sv. Marija Danica, št. 28, Sublet, Wyo.
Pristopil: John Jamšek, 75;20426;500.45.

Društvo sv. Jožefa, št. 29, Imperial, Pa.
Pristopili: Mary Starman, 04;20454;1000.16.
Suspendirani: Jacob Mravlja, 80;5694;1000.26 in Mary Mravlja, 84;10849;500.24.

Društvo sv. Jožefa, št. 30, Chisholm, Minn.
Suspendiran: Alois Švigel, 84;18525;1000.32.
Prestopil k društvu Sv. Jožefa, št. 20, Gilbert, Minn., John Kosec, 89;19880;250.29.

Društvo sv. Alojzija, št. 31, Braddock, Pa.
Zopet sprejet: Matija Stubler, 71;12120;1000.38.
Suspendiran: Jacob Zalaznik, 88;6982;1000.19.

Prestopila k društvu Sv. Janeza Krst. št. 37, Cleveland, O., Mary Teodorovič, 89;20065;1000.30.

Društvo Marija Zvezda, št. 32, Black Diamond, Wash.
Zopet sprejet: Andrew Primožič, 75;3627;1000.30.
Suspendiran: Josip Frol, 82;15989;1000.31.

Društvo sv. Barbare, št. 33, Treble, Pa.
Pristopil: Joseph Horvat, 02;20453;500.18.

Društvo sv. Petra in Pavla, št. 35, Lloydell, Pa.
Pristopil: Andrej Kresal, 02;20455;1000.17.
Suspendiran: Frank Popit, 77;16976;1000.36.

Društvo sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Pa.
Pristopili: Avgust Spndal, 03;20456;1000.17 — John Kapler, 1900;20458;1000.20 — Frank Kapler, 02;20457;1000.18 — Margaret Matan, 89;20459;1000.30.

Zopet sprejet: John Mraunac, 81;18615;1000.35.
Premenili zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Mary Švigel, 86;17307;1000.34.

Premenili zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Jennie Perko, 03;20113;1000.17.
Premenili zavarovalnino iz \$1000 na \$1500, Jennie Perko, 76;9335;1500.44.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, Ohio.
Pristopili: Louis Oražen, 03;20476;1000.17 in Frank Bajt, 03;20477;1000.17.

Zopet sprejeti: Henrik Krajnc, 89;18644;1000.27. — Rudolf Krajnc, 98;18643;500.18. — Frank Leskovec, 84;12295;500.25. — Joseph Opeka, 91;12166;1000.20. — Anton Perse, 73;14964;500.38. — Josip Skulj, 77;4508;1000.29. — John Strekelj, 73;2300;1000.29. — Anton Strus, 84;14752;1000.27. — John Tratar, 83;11195;1000.26. — John Tanko, 95;15558;1000.17. — Ursula Skulj, 80;9418;500.26.

Suspendiran: Anton Gale, 88;17316;500.25. — Valentin Kardoni, 87;18515;1000.29. — Lovrene Šeme, 84;11576;1000.26. — Frank Volk, 85;14361;1000.26. — Leopold Zajc, 82;4093;1000.25. — Ana Šeme, 84;12742;500.26. — Frances Zajc, 85;9438;500.22.

Društvo sv. Barbare, št. 39, Roslyn, Wash.
Pristopila: Marija Šimunovac, 02;20430;1000.18.

Društvo sv. Mihaela Arhangela, št. 40, Claridge, Pa.
Pristopil: Louis Horvat, 93;20436;1000.27.

Društvo sv. Alojzija, št. 43, E. Helena, Mont.
Suspendiran: Jakob Dijan, 88;18887;1000.34.

Društvo sv. Martina, št. 44, Barberton, Ohio.
Pristopil: Joseph Jerman ml., 03;20429;1000.16.

Društvo sv. Jožefa, št. 45, Indianapolis, Ind.
Pristopili: Matija Sinkovich, 82;20437;50.38. in Neža Komlane, 03;20438;1000.16.

Suspendirani: John Kocjan, 88;18027;500.27. in Louis Tratar, 95;18997;500.21.

Umrl: Matija Turk, 71;5455;1000.35.
Društvo sv. Jurija Vitezi št. 49, Kansas City, Kan.
Pristopil: Frank Spehar, 03;20460;1000.16.

Suspendiran: Martin Pilich, 73;19239;500.44.
Društvo sv. Jožefa, št. 52, Mineral, Kansas.
Premenil zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Louis Kokelj, 82;3987;1000.38.

Društvo sv. Franciška, št. 54, Hibbing, Minn.
Suspendiran: Paul Lapaje, 78;16721;1000.35.

Društvo sv. Alojzija št. 57, Export, Pa.
Pristopili: John Pribanič, 91;20440;500.29. — Frank Ljubanović, 87;20439;1000.33. — Mary Ljubanović, 85;20442;1000.35. — Louis Nagode, 04;20441;1000.16.

Društvo sv. Štefana, št. 58, Bear Creek, Mont.
Pristopil: Josip Majer, 03;20474;1000.17.

Umrl: Martin Zagore, 80;2967;1000.24.
Društvo sv. Barbare, št. 60, Chisholm, Minn.
Suspendirani: Anton Boje, 77;4765;1000.29. — John Sadković, 87;18316;1000.28.

Društvo sv. Jurija, št. 61, Reading, Pa.
Pristopila: Johana Pezdire, 89;20427;500.31.

Društvo sv. Florijana, št. 64, So. Range, Mich.
Suspendiran: Geo. Mihelič, 77;18664;1000.39.

Društvo sv. Petra in Pavla št. 66, Joliet, Ill.
Pristopil: John Zaletelj, 86;20461;1000.34.

Društvo Isus Prij. Malenih št. 68, Monessen, Pa.
Zopet sprejeti: John Sivee, 82;3259;1000.19. in Martin Sivee, 92;18124;1000.22.

Društvo sv. Petra št. 69, Thomas, W. Va.
Suspendiran: Frank Urbas, 88;18447;1000.28.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71, Collinwood, O.
Pristopil: Anton Marolt, 79;20462;500.41.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 75, Canonsburg, Pa.
Pristopil: Josephina Mrke, 89;20470;1000.31.

Suspendiran: Frank Miheve, 79;18767;500.38.
Umrl: Anton Skedel, 76;7078;1000.31. in Neža Skedel, 81;19886;500.38.

Društvo sv. Rešnega Telesa, št. 77, Greensburg, Pa.
Pristopili: Vincenc Uršič, 02;20464;1000.18. in Joseph Mikovich, 02;20463;1000.18.

Društvo sv. Andreja, št. 84, Trinidad, Colo.
Prestopil k društvu Marija Danica št. 28, Sublet, Wyo., Frank Bajt, 74;15490;400.38.

Prestopil k društvu Matere Božje Karm. št. 100, Monongah, W. Va., John Simič, 78;13099;1000.31.

Društvo sv. Jožeta, št. 85, Aurora, Minn.
Suspendirani: Matt Anzele, 83;14236;1000.23. — John Korenchan, 90;19963;1000.29. — Tony Virant, 87;20023;1000.31. — John Turk, 77;19752;1000.41.

Umrl: Louis Petelin, 81;11338;1000.28.
Prestopil k društvu "Duluthski Slovani" št. 107, Duluth, Minn., Anton Cebin, 85;12408;1000.24.

Prestopil k društvu Sv. Franciška št. 54, Hibbing, Minn., Steve Ribar, 86;18519;500.30.

Društvo sv. Alojzija št. 87, St. Louis, Mo.
Suspendiran: Frank Brezovec, 85;16378;500.28.

Društvo sv. Mihaela, št. 92, Rockdale, Ill.
Pristopili: Joseph Majnarich, 83;20471;500.37. — Jos. Boštjanec, 82;20473;1000.38. — Johana Boštjanec, 87;20472;1000.33.

Društvo sv. Roka, št. 94, Wankegan, Ill.
Pristopili: Getrude Grimšič, 04;20465;1000.16. in Frances Podboj, 04;20466;1000.16.

Zopet sprejet: Lovrene Petrovič, 68;15533;1000.44.
Društvo sv. Feliksa, št. 101, Walsenburg, Colo.
Pristopili: John Jeram, 81;20475;1000.39.

Društvo sv. Marije Vnebovzetja, št. 103, Collinwood, Ohio.
Pristopile: Anna Kobe, 80;20467;1500.40. — Anna Laznik, 83;20468;500.37.

Zopet sprejete: Mary Petelinkar, 82;18694;500.34. — Louisa Svetina, 93;18046;500.22.

Suspendirane: Mary Gorišek, 89;19668;500.29. — Louisa Grubar, 88;19664;500.30. — Johana Valenčič, 88;18077;500.24.

Društvo sv. Martina, št. 105, Butte, Mont.
Pristopila: Mary Benčič, 80;20431;1000.40.

Zopet sprejet: George Kasun, 76;13294;1000.34.
Društvo sv. Franciška, št. 110, McKinley, Minn.
Suspendirani: Frank Košir, 82;19018;1000.35. — Frank Tušar, 80;166630;1000.33. — John Tušar, 73;19430;500.44.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 112, Kitzville, Minn.
Pristopil: Frank Šega, 89;20469;1000.30.

Društvo Slovenec, št. 114, Ely, Minn.
Suspendiran: Anton Škerjanec, 78;18642;1000.38.

Prestopil k društvu Sv. Sreca Jezusa, št. 128, New Duluth, Minn., John Schuss, 89;20104;500.30.

Prestopila k društvu Sv. Cirila in Metoda št. 1, Ely, Minn., Jos. Kosčak Jr., 99;19510;250.19. in John Kosčak, 02;19918;500.17.

Društvo sv. Marija Čistega Spočetja, št. 120, Ely, Minn.
Pristopila: Frances Kosteke, 04;20478;500.16.

Društvo sv. Treh Kraljev št. 121, Dodson, Md.
Suspendirani: Marko Čiča, 83;18325;1000.35. — Matija Stublić, 81;18337;1000.37.

Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1000, Sofia Perčič, 86;18380;1000.34.

Društvo sv. Franciška, št. 122, Homer City, Pa.
Pristopili: Frank Goričan, 84;20479;1000.36. — Benedik Juran, 83;20481;500.42. — Joseph Verhovšek, 78;20480;50

Priporočila in nasveti za prihodnjo konvencijo JSKJ.

Kakor sem obljubil zadnjič, da se oglašim prihodnjic v nadaljnjih točkah pravil, storim to zdaj.

Bolnik, potni član ali tako oddaljen od društva, da ga ni mogoče obiskovati, naj bi se moral po enomesečni boleznii podati v bolnišnico ali zdravilišče, posebno oni, kateri je neozdravljen. Dozdeva se mi, da se ravno takozvani "potniki" članom izplača največ podpore nepravilnim potom. Govori so, da jih ne bo obiskoval ali nadziral nikdo, pa preživljajo svoje dneve boleznii v — veselju in zadovoljstvu.

Zavarovalniški razredi. Višji razred kot \$200 na dan bolniške podpore ne svetujem, ker mislim, da bi potem veliko bolnikov bolehalo, posebno samec; ako se potem v enem društvu zavarujejo za visoko podporo, bodo bolehalo pa za "visoko podporo". Prej so želeli več organizacij, na ta način bi pa samo eno.

Omenil sem zadnjič, da čim bolj se staramo, tem več smo podvrženi raznim boleznim. Radi tega je moj nasvet, da se omlisi "one-mogli sklad". Ta sklad naj bi imel razne namene. Iz tega sklada naj bi se podpiralo v stiski prizadete soproste in druge, katerim je podpora potekala, a rabijo še nujne pomoči, da ne bi bilo za vsako malenkost potreba obračati se s prošnjami na razna društva, podrejena JSKJ. Glavni njegov namen naj bi pa bil; zbirati glavnic in tudi nabirati jo do kakke svote ter z obresti iste pomagati drugim skladom, kadar bi bili v potrebi, kot na primer bolniškemu, ki dela največ preglavice in da ne bi bilo potreba potem za vsakim malim primanjkljajem razpisat izrednega asesenta ali kakih drugih doklad. Rezervni sklad, katerega imamo sedaj, mislim, da služi ali ima služiti po zakonih države le posmrtninskemu skladu, drugi so pa zapuščeni, navezani so le na tekoči assement. Zato smo dolžni tudi njim dati sigurnejšo, trdnjejšo podlago, s katero bomo enkrat koristili le sami sebi.

Poleg prej omenjenega sklada bi rabili pa še enega in to je: sklad za starostno zavarovalnico. Ako je ta sklad potreben, o tem prepustim sodbo članstvu, kot o vseh drugih nasvetih, vendar pa trdim, da je. Zavarovani smo za smrtnino, s katero preskrbimo

vsaj za silo svojem, rodbini ali drugim sorodnikom boljše bodočnost. V slučaju težje poškodbe nam pomaga poškodninski sklad z odškodnino za izgubljeni ud. Le za slučaj, kadar nam opeša naša moč, da si ne moremo več v potu svojega obraza služiti vsakdanjega kruha, smo nepreskrbljeni. Res je, da pregovor pravi: "hrani v mladosti in užival boš v starosti." Vprašam pa, ako se je mogoče vsem ravnati po tem izreku. Dvomim! Podvrženi smo raznim nestalnostim, da se tudi človek, koji ima resno voljo preskrbeti se za starost, v dosti slučajih ne more. Pridejo delavske krize, stavke, boleznii in požrejo človeku prihranke; pride starost in človek je revež, istotako revež, kot človek v boleznii brez denarja, in ako nima od kje pričakovati nobene pomoči, še celo večji. Zato pa: Hranimo v mladosti skupno v blagajno magari p centu in uživali bomo v starosti; ako ne on, vsaj oni, kateri bodo toliko srečni ali pa nesrečni, kakor že kateri hoče imenovati, da bodo dočakali starost. Ako je naš resen namen, izplačevati kdaj starostno podporo, tedaj ne smemo tega sklada pustiti v nemar in ga odlagati še nadalje, temveč moramo za njega skrbeti takoj. Ako bomo odlašali, ga ne bomo imeli nikdar, tudi ako bi ga hoteli radi finančnih razlogov. Z drugimi besedami povedano: kadar se bomo že toliko postarali, da bo že veliko članov opravičenih do take podpore, drugi pa v neposredni bližini starosti, se takega razreda ne bo moglo vpletati, ker ga mlajše članstvo in taki, ki so stari, a imajo nekoliko premoženja, ne bi hoteli, ker bi bilo preveč prispevati vanj in še to bi sproti šlo. Ako pa pričnemo s plačevanjem zdaj, ko smo še primeroma mlajši, se nam bo tudi z malenkostnimi prispevki nabralo do naše "sive" starosti tako visoka glavica, da se bo z obresti iste lahko podpiralo veliko soprobatov.

O drugih členih pravil se izrazim prihodnjic. Prosim pa, da tudi drugi izrazijo svoje nasvete, vsakemu članu in članici na razpolago, saj zato ga plačamo. Torej z nasveti na dan!

John Pezdire,
tajnik društva št. 61 JSKJ.,
Reading, Pa.

Konec dni detektivov kot je bil Sherlock Holmes.

Pisec Fred C. Kelly.

Čeprav se uslužbenec Tajne službe še vedno nudi prilika sijajno premeteno individualno delo, je treba vedar razumeti, da je do uspeha vlade pri zasledovanju špijonov ali kriminalcev stvar organizacije.

Vlada je tako visoko organizirana, da je takoj opaziti na površju gube, kakorhitro se dogodi nekaj, kar ni normalno. Vsled tega ne preostaja nič drugega kot zasledovati vir tega motenja.

Če se dobi kakor informacija, o kateri se domneva, da ni javna, ni treba dolgo časa za ugotovitev, na katerih točkah se je završilo prvo pronicanje.

Tako se je naprimer tekem vojne izvedelo, da prihajajo gotove skrivnosti glede aeroplanov iz nekega gotovega urada, zvezanega z vojnim departamentom. Stari način, kako najti krivca, bi obstajal v tem, da bi se zgradilo celo teorijo, izbralo najbolj vrjetnega krivca ter ga skušajo zalotiti. Po novem načinu pa se je našlo krivca veliko hitreje ter z večjo gotovostjo.

Bilo je dvanaest mož in eden zmed njih je moral povedati skrivnost.

Častniki vojaškega inteligenčnega urada so odredili, da se bo vsakemu teh dvanaestih mož zaupalo kako povest glede načrtov, tiskajočih se aeroplanov ter drugih dejstev glede produkcije aeroplanov. Niti dve teh povesti niso bile enake. Kakor hitro bi ena teh povesti postajala javno znana, bi bilo jasno, da je mogla priti le iz ust enega človeka.

Na sličan način se je morala mornarica Združenih držav boriti s celo vrsto nemških agentov po Združenih državah, ki so hodili nakrog v uniformah mornariških častnikov ter dobivali na ta način tajne informacije. Mornarica je polovila vse te sleparje v enem samem dnevu in sicer s pomočjo zelo priprostega sredstva. Vsak mornariški častnik v službi Združenih držav je bil obvečen, naj napravi nekega gotovega dne neko majhno izpremembo v svoji obleki, — to je izpremembo, ki ni soglašala z obstoječimi regulacijami. Dobil je tudi naročilo držati to povelje tajno ter ga ne zaupati niti svojemu najboljšemu prijatelju.

Na določeni dan je bil vsak bona fide častnik ameriške mornarice napravljen soglasno z navodili. Izpremembe pri običajnih posameznostih predpisov se bile tako majhne, da so jih zapazili oni, ki so skušali ugotoviti te izpremembe. Različni sleparji, ki niso vedeli za uveljavljeno izpremembo, so se oblekli kot ponavadi ter bili seveda takoj zasačeni.

Najti pa je tudi slučaje, pri katerih je treba kombinacije organizacije in iznajdljivosti posameznika. Malo potem ko so vstopile Združene države v vojno, je vlada izvedela, da je dobila neka rtorica v nekem majhnem mestu zapadnega dela države New Yorka ponudbo za velik kontrakt za izdelovanje nekajih predmetov, katere se rabi pri izdelovanju pušk. Ker so bili ti predmeti drugačni kot se jih rabi pri ameriških puškah tega ali onega tipa, je sledila preiskava. Izvedelo se je, da so te pritlikline za nemške Mauser puške. Mož, ki je sklenil tozadevni kontrakt, je bil neki mlad Nемец, ki je živel v Clevelandu ter bil tam dobro znan v klubih ter družabnih krogih, — neki Fritz Baumgartner. Nikdo njegovih znancev, med katerimi je bilo dosti odličnih mož v mestu, ga ni imel na sumu.

Kakorhitro je vlada izvedela, da so dotične pritlikline namenjene za Mauser puške, je hotela tudi izvedeti, za kaj hoče on uporabiti take puške. Ko je bila cela zadeva v tem stanju razvoja, se je je poverilo Charlesu De Woodyju, ki je takrat načeloval clevelandškemu uradu preiskovalnega oddelka justičnega departamenta. Wood je sklenil, da bi bila najboljša pot, kako izvedeti za stvar, dobiti informacije od Baumgartnerja samega.

To je dosegel s tem, da je izbral nekaj znancev Baumgartnerja, o katerih je vedel, da so lojalni Združenim državam. Tem je rekel, da je treba Baumgartnerja spraviti v skrb. Na temelju navodil, katere so do bili od Woodyja, so ti ljudje, kjerkoli so srečali Baumgartnerja, slednjega vpraševali:

— Kaj pa je pravzaprav, Fritz? Ali ne spiš dosti? Izgledaš kot da imaš vse brige cellega sveta na svoji glavi.

Sprva ni bil Baumgartner dosti vznemirjen. Ko pa je neprestano čul od prijateljev, da je videti v skrbeh, ga je v resnici pričelo skrbeti. Povsem naravno je bil v skrbeh radi nevarnosti, da pride v tujel z vlado radi svoje delavnosti. Skrbelo ga je tako zelo, da ni mogel tega več prenašati in tako je prišel nekega lepega dne v urad De Woodyja ter obrazložil celo povest:

Dotične pritlikline naj bi se poslalo v Mehiko, kjer naj bi se jih porabilo pri izdelovanju nemških pušk za nemške pristaše. Naročila za te pritlikline so bila oddana s pomočjo neke tvrdke v New Yorku, koje član je bil tudi Has Tauteher, ki se je pozneje vrnil z grofom Bernstorffom v Nemčijo. Baumgartner je bil nato interniran v fortu Ogletshorpe.

De Woody je bil tako iznadljiv, da se mu je vedno poverilo drugi del vladnega dela, namreč zasledovanje posameznikov.

Vsak se gotovo spominja, da so malo pred odpotovanjem avstrijskega poslanika Dumbe v Avstrijo

poljsko ljudstvo vse okoličee. Pred nami je odšel Grenschutz, pojoč: "Deutschland ueber alles!" Spomenik Vilhelma je odnesel s seboj. Pot do Wejherova je čudovita pot skozi kašubsko Svico. "Slovene" se imenuje pravzaprav je del Kašubov in sicer ob lebskem jezeru tik ob morju. Po veri katoliki, protestantov je le 6 odst. in to so izključno labaki Slovenci. Stianjeni so bili Kašubi v kotu med Vislo in morjem; to in pa stik poljskim ozemljem jih je ohranil. Zdalj pripadajo poljski državi. Po številu jih je 100 tisoč.

nikdo ne ve, kam je šel ta človek. — Ali je prihajala kaka pošta zanj? — je vprašal De Woody. — Ne, gospod, — je rekel črnee, — nobene pošte ni bilo odkar je odšel.

— Kdo je odvedel kovčge? — Nisem pazil, kdo je odvedel kovčge, — je rekel črnee na tozadevno vprašanje. Vedel sem le, da je odšel, on, njegova žena in mali deček.

Omenitev majhnega dečka je spravila novo misel v glavo De Woodyja. Po par nadaljnjih vprašanjih je odšel ven na cesto, kjer se je igralo par dečkov. Šel je nato v neko prodajalno, kjer je kupil zavoj candija. Nato je pričel opazovati dečke pri igri, jih hvalliti ter deliti med nje slaščice.

— Ali pozna kdo izmed vas Billy Warma? — je vprašal tja vendan.

— Jimmy ga je videl pred par dnevi, — je nekdo pripomnil.

Tako se je De Woody predstavil Jimmyju ter mu pojasnil, da ima sporočilo za Billyja.

— Ali prihajate mogoče iz Šole? — je vprašal Jimmy oprezno.

Ko mu je De Woody pojasnil, da ni nič slitega, ga je povedel Jimmy do hiše Billy Warma. Še isto noč je bil madžarski uradnik, ki se je toliko časa uspešno skrivaval, na varnem.

Ta mali dogodek nam tudi dokazuje, da je pri vsaki preiskavi nstrajnost velikega pomena.

Včasih mora raziskovalec požgati vse mostove za seboj ter staviti vse na eno kocko. To se je zgodilo pri iskanju nekega človeka po imenu Robinson.

Detektivi so vedeli, da se Robinson skriva nekeje v radiju petnajstih milj od nekega majhnega kraja v Catskill Mountains. Na noben način pa jim ni bilo mogoče natančneje ugotoviti njegovega bivališča. Imeli pa so dosti vzroka za domnevanje, da sta dva šoferja v neki garaži prijatelja Robinsona in da vesta, kje se nahaja. Nekega dne, ko so se vsi šoferja v neki garaži prijatelja izmed detektivov na telefon v garaži ter pozval newyorški urad, a tako, da sta oba šoferja slišala. Govoril je približno na naslednji način:

— Well dobili smo Robinsona. Pravzaprav vemo, kje da je. Skri-va se par milj od tukaj. Hočemo se odpeljati ven ter ga dobiti. Detektivi so domnevali, da bosta oba šoferja skušala posvariti Robinsona. Če tako, bo prišel zopet enkrat na dnevno luč ter bi ga bilo mogoče zasačiti še predno bi našel drugo skrivališče. To se je tudi zgodilo. V teku par ur je bil prijet na nekem vlakcu, ko se je nahajal na poti nazaj v New York.

Na Dunaju

je umrl bivši vodja avstrijsko krščansko-socialne stranke princ Alojzij Lichtenstein. Pokojnik je bil rojen leta 1846 na Dunaju. Leta 1870 je vstopil v diplomatsko službo, v politično življenje pa leta 1878. Leta 1891 so ga krščanski socialisti izvolili za poslanca v Hernalsu. Odslej je igral vodilno vlogo v vseh krščansko-socialnih stranki, ki ag je kanesneje izvolila za svojega predsednika. To mesto je pridržal do prevratka. Po prevratu se ni več udeleževal političnega življenja.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime _____
Naslov _____
Mesto in država _____

Ko je razpadala Avstrija...

Poročilo o slovenski špijski službi, ki je veliko pripomogla k razpadu dvojne monarhije.

Pobeg v malem čolnu preko Jadrana.

Čehi so imeli ravno tako svojo organizacijo za pošiljanje poročil preko granice in so tudi oni stali v stalnih stikih s svojimi somišljeniki, živčimi v entitnih državah. O svojem delovanju so izdali Čehi že več brošur, v katerih so dokazali pomen špijskega delovanja za razpad Avstrije. Iz teh brošur se razvidi, da so imeli Čehi ravno iste metode kakor naši slovenski zarotniki. Pošiljali so preko meje vojaški material ter poročila o politični in gospodarski situaciji. Delovali so nadalje v subverzivnem smislu proti Avstriji s tem, da so nagovarjali svoje prijatelje, ki so odhajali na fronto, da pobegnejo ob prvi priliki k entitnim prijateljem, izdajo avstrijske pozicije in tvorijo tam čehoslovaške armade proti Avstriji. Da je sedanji predsednik čehoslovaške republike Masaryk zbral tako veliko armado čehoslovaških prostovoljcev proti Avstriji in Nemčiji, je pripisoval v veliki meri subverzivnemu delovanju čeških zarotnikov. Čehi so imeli mnogo lažji posel kakor naši slovenski zarotniki, ker so imeli na najvažnejših mestih v vseh ministrstvih in uradih na Dunaju in na Češkem svoje somišljenike, ki so jim na svojo veliko nevarnost dajali na razpolago potrebni material v svrhu poročanja entitni. Subverzivnemu delovanju Čehov je pripisovati tudi dejstvo, da so češki denarni zavodi kakor tudi privatniki podpisali razmero na mnogo manj vojnega posojila kakor naprimer Slovenci in Hrvat. Pri nas in Hrvatih je bilo delovanje proti vojnemu posojilu veliko težje in nevarnejše kakor pri Čehih. Politične razmere so bile pri nas v primeri s Češko zelo žalostne, saj je med vojno imela do zadnjega časa vso moč pri Slovenceh in rokah stranka, ki je bila popolnoma zaverovana v Avstrijo in čez vse mere vdana Habsburžanom. Šele v zadnjem letu pred pomolom se je pričelo na Slovenskem subverzivno gibanje proti Avstriji bolj živahno in uspešnejše razvijati, ko je izgubil Susteršič svojo moč po razpitu s svojo stranko.

Ko je prišel Žerjav na Dunaj, se je šele prav pričelo živahno obnavljanje med češkimi in našimi zarotniki. Žerjav je bil dobrodošel gost v parlamentarnem češkem Svazu (Zvezi). Tam so se zbirali dobromišleči Čehi, ki so prihajali iz Prage. Zvezo med Dunajem in Prago je tvoril Rudolf Guignio iz Dalmacije. Rudolf Guignio je navadno bival v Pragi ter prihajal od časa do časa na Dunaj in odhajal od tu zopet v Zagreb in nazaj. V Pragi je občasno s takozvano češko mafijo in dobival od nje vsakovrsten špijski material. Njegovega tozadnega delovanja ne bomo podrobno opisovali, ker se je o njem pisalo že mnogo. Na tem mestu samo ugotovljamo, da je Guignio na razne načine pomagal našim zarotnikom. Ni si stekel zaslug samo s tem, da je prinašal poročila za entitne prijatelje, ampak v prvi vrsti s tem, da je bil v Zagrebu eden prvih propagatorjev jugoslovanske ideje, da je zbiral v Zagrebu okoli sebe mlade ljudi, ki so bili nasilni jugoslovanske misli. Delal je neumorno, dokler ni spomladati leta 1918. preplul z malo ladjejo Jadranskega morja in prišel na Italjansko. Italjani ga niso sprejeli preveč prijazno, marveč so mu delali velike neprivlačnosti. Kljub temu se mu je posrečilo priti v stik z našimi zarotniki v Rimu in jim izročiti vse vesti, ki jih je prinesel s seboj.

Shajališče Slovencev in Čehov na Dunaju je bilo poslednje državne zbornice. Takratni jugoslovanski klub je imel po Žerjavovi zašluzi na razpolago poleg dvorane, kjer je imel klub svoje seje in svojo pisarno, še drugo sobo. V tej sobi je bilo shajališče naših in čeških zarotnikov. Tamkaj so se sestali naši prijatelji najbolj var- tančne podatke o posameznih de- lah in o učinkovitosti ali K tem po-

nega zbora avstrijske policije ni imela dostopa v lokale parlamenta. Sestajali so se neopaženo in se razgovarjali ter posvetovali. Na razpolago so bili v parlamentu tudi vsi tehnični pripomočki, kakor pisalni stroji, telefoni, osolje, ki je bilo popolnoma zanesljivo in zaupanja vredno in ki je radevolje pomagalo. (Razume se samo- obsebi, da to niso bili uslužbeni parlamenta, ampak ljudje, ki so sedeli pod različnimi naslovi v lokalnih parlamenta, kakor tajniki klubov, žurnalisti itd.) Klub italjanskih poslancev se je nahajal blizu jugoslovanskega kluba, vendar pa naši zarotniki niso imeli nobenih stikov z njimi. Njihova poslanska prošla Faidutti in Bugatto sta bila med onimi najgostejšimi kreaturemi, ki sta pri glasovanju za proračun vedno vstajala s svojih sedežev kakor pajaci, pri katerih otrok potegne za nit, da jih vzravna. Bolj vneto in naglo ni glasoval za proračun falitine Avstrije noben Nemeec v avstrijskem parlamentu kakor ta italjanska "južnaka". Žerjav in tovariši so imeli posebno zabavo, ko so to južništvo opazovali raz galerije zbornice. Da Lah niso imeli Čehom ali Slovence podobne zarotniške družbe, ni treba povdarjati.

Važno ulogo v takozvani češki mafiji je igral Stjepanek, ki je pridno donosil na Dunaj vse, kar je izvedel važnega v Pragi. Omenili smo že, da so imeli Čehi posebno zvezo s Švico. Vendar je bila njihova zveza večkrat prekinjena. To se je zgodilo naprimer meseca decembra 1917, ko smo bili popolnoma odrezani od zunanje sveta. Takrat so se Čehi posluževali Brezgarjevega posredovanja, da so spravili svoja poročila v Švico.

Ravno koncem leta 1917. so igrali na bojiščih veliko ulogo strupeni plini. Nemci so imeli veliko kemijsko akademijo, na katero so pozvali svoje najboljšje kemike. Ti so s svojo priznano pridnostjo in vztrajnostjo iskali formule za nove strupene pline.

Hacin je neprestano iz Švice ugriral, naj se mu pošlje kemične formule strupenih plinov, ki jih uporablja Avstrija in Nemčija. Razume se, da so varovali Nemci in Avstrije novo iznajdene pline kot strogo tajnost. Poučeni so bili o njih sestavi le oni, ki so imeli z njimi posla. Na Dunaju je sicer obstajala šola za častnike, v kateri se je vršil 14dnevni kurz o strupenih dušičnih plinih. V tem kurzu pa se ni razpravljalo o kemični sestavi plinov, ampak predvsem o načinu, kako se je treba zadržati v slučaju sovražnega napada s strupenimi plini. O kemični sestavi najnovejših strupenih plinov se v tem kurzu sploh ni poučevalo.

Žerjav je našel znanca, ki je obiskoval ta kurz na Dunaju. Dobil je od njega material, ki se je poučeval v kurzu. Podatki so bili interesantni in dragoceni zato, ker so povedali sestavine mask, katerih se se posluževali vojaki v avstrijski armadi na fronti v momentu, ko se je operiralo s strupenimi plini.

Poročilo Žerjavovega znanca je bilo posebno važno, ker je avstrijska armada uporabljala posebne maske, katerih Ententa ni poznala. Stjepanek je prinesel iz Prage kemično formulo za 3 ali 4 popolnoma novo iznajdene strupene pline, ki so strašno učinkovale. Velike važnosti je bilo nadalje, da je Stjepanek izvedel, s kakimi maskami se je moglo ubraniti nevarnosti pred takimi plini. Vrhutega je imel Stjepanek tudi dobre zveze s Škodovo tovarno. Ta tovarna ni izdelovala samo topov, ampak tudi topovske projekte. Stjepanek je izvedel, koliko in kakor vrste topov je tovarna izdelala, koliko jih ima še v delu in koliko jih napravi v bližnji bodoči češki zarotnik. Tamkaj so se sestali naši prijatelji najbolj var- tančne podatke o posameznih de- lah in o učinkovitosti ali K tem po-

Ali bomo videli oživiljenje arabskega cesarstva?

KRALJEVSTVO HEDŽASA IN SIRIJE BO MOGOČE SLUŽILO KOT JEDRO NOVE MOHAMEDANSKE SILE. — KRALJ HU- SEIN JE BAJE DIREKTNI POTOMEC PROFETA.

Poroča Evgen S. Bagger.

Ali bi videla naša doba oživiljenje arabskega cesarstva? Najti je številna znamenja, ki kažejo v tej smeri. Potem ko so živel dolga stoletja pod turškimi jarmom, so postali Arabci v Arabiji sami s pomočjo Anglije neodvisni v kraljestvu Hedžasa, ki vključuje obe svetli mesti Islama, Mekko in Medino.

Vspričo neodvisnega Hedžasa kot strateške temeljne postavke arabskih mas po celi zapadni Aziji se je pričela nova doba narodnega ali pravzaprav nacionalističnega prerivanja. Zelo važen korak v tem oziru je bil storjen pred nedavnim časom, ko je bilo neodvisno kraljestvo Sirije proklamirano v Damasku in Bejrutu s princem Fejsalom, sinom kralja Husaina na čelu. Razventega pa se je ta sirska preobrat očividno razširil proti iztoku v Mezopotamijo, kjer baje prevladuje ljudsko razpoloženje, da se ta dežela združi z že obstoječima arabskima kraljevstvi ter na ta način zopet ustvari staro arabsko cesarstvo v zapadni Aziji pod dinastijo Hedžas, koje glavari, kralj Husin, je veliki šerif Meke ter baje direktni potomec proroka Mohameda.

Obstaja pa tudi možnost, da se pretirava moč in globino tega arabskega nacionalizma ali da se jemlje izraze tega nacionalizma za polnovredna. Arabci so predolgo časa živeli v popolni izolaciji, odločeni od evropskega življenja ter razvoja misli. Njih znanje in duševne navade, njih način življenja, ekonomska temeljna zgradba njih življenja — vse to se popolnoma razlikuje od sličnih pojavov med evropskimi narodi. Ali je mogoče, da bodo sedaj na en za- mah v stanju sprejeti vase politično filozofijo, — namreč ono nacionalizma, — ki je bila v Evropi proizvedla sto in sto let trajajočega razvoja obenem z industrializmom devetnajstega stoletja? Soglasno z latinskimi rečmi ni opaziti v naravi nobenega skoka in to je modrost, ki je živel v naravi dva tisoč let pred nastopom Darvina. Ali je v zgodovini mogoče kaj takega, kar bi se lahko imenovalo skok?

Ena najboljših ameriških avtoritet glede bližnjega in srednjega iztoka, profesor mednarodnega prava na vseučilišču Princeton, Marshall Brown, daje izraza svojemu skepticizmu glede tega. Profesor Brown je prečel skor sedem let na bližnjem iztoku. Nekaj časa je bil tudi na domestujujoči poslanik Združenih držav v Carigradu ter je v zadnji svetovni vojni preživel šest mesecev pri armadi generala Allenbyja v Palestini. Njegovo mnenje je, da je takozvani nacionalizem, kot se ga razume v Evropi, umeten produkt, katerega se je spravilo v življenje tekot vojne.

On pa pravi nadalje, da bo lahko šel ta arabski nacionalizem, ki je bil prvotno eno izmed orožij, katero so porabili Angleži, da zdrobe Turke, sedaj, ko je završil svojo nalogo, preko kontrole on, ki so ga ustvarili. Z drugimi besedami rečeno bodo prišli Angleži v tem pogledu lahko v položaj čarovniškega vajenca, ki ni mogel ustaviti duhov, katere je bil poklical.

Najti je pet vidikov, s katerih se lahko opazuje stvarjenje nove sirske države. Ti so oni arabskega nacionalizma; francosko-angleški odnosi; sirske aspiracije; ameriških interesov ter rivalstva med Arabci ter Zionisti.

Glede prve točke trdi profesor Brown, da je arabski nacionalizem predvsem negativna ideja, — da obstaja namreč v globokem sovraštvu in zaničevanju Turkov.

— Arabsko narodno oživiljenje se lahko določi kot arabsko sovraštvo do Turkov, organizirano od Angležev. To sovraštvo, ki je tekot stoletja trajajočega stika razraslo v nespravljivo nasprotstvo, je bilo orožje, katerega se je uspešno poslužila Anglija, da prežene otomanskega Turka iz zapadne Azije.

— Arabci so vedno smatrali Tarka za tujega zavojevaleca ali boljše rečeno vrinjenca. Turki niso razventega nikdar dejanski premagali Arabije, razven obali ter par glavnih mest. Arabci tudi niso sprejeli turške vlade, kajti neprestano so se vršile v notranjosti dežele ustaje. Turki so našli v Arabiji preje veliko breme kot pa kapital. Skušali pa so jo obdržati radi slovesa, ki je bil spojen s posejstvom trdnih svetih mest mohamedanstva, pozneje pa tudi radi velike strateške vrednosti Hedžas železnice, ki je vezala Medino z Damaskom.

— Težko bi bilo ugotoviti dejansko vrednost arabskega nacionalizma. Ono spajajočo silo, katero je predstavljala narodnost za narode Evrope, je dajala Arabom ter drugim iztočnim narodom na razpolago vera. Arabci pa je skrajno individualist ter nasprotuje vsem verigam politične centralizacije. Veliko arabsko cesarstvo Mohamedovih naslednikov je bilo ravno vsled tega v političnem smislu kratkega življenja in obstoja. Prišlo se je razkra- jat od trenutka rojstva naprej. Od onega časa naprej so živel Arabci brez močne narodne ali centralne avtoritete. Oni so rod puščave, neustrašeni in ponosni, nasprotniki vsake discipline ter večni potniki od nekdanj. Njih cel- li način življenja se direktno o- brača proti nacionalizmu.

— Tekot vojne, ko niso bili iz- gledi za zavezniške preveč rožnati, so prišli Angleži na misel, da premagajo Turčijo preko Arabi- je. To se je izkazalo kot dobra državniška poteza in kampanja Al- lenbyja je bila mogoče najbolj si- lejna kampanja v celi svetovni vojni. Lord Allenby sam je mo- goče največji general kar jih je proizvedla vojna.

— V namenu, da si zagotove- pomoč Arabcev, so Angleži ob- ljubili njihov voditelj, Husain in Fejsala, vse mogoče stvari. Ob- ljubili so jim Sirijo z Damaskom in Alepom, kos Iraka ter celo Ara- bijo. Objubili so jim skoro celi nekdanji kalifat Omejdov.

Razventega pa je dobival Hu- sein še več kote nastavne obljube. Dobival je velike podpore in nje- govo armado so plačevali Angle- ži. Plačevali pa so jo poleg tega tudi dobro. Dnevna plača arabskega vojaka je znašala en angle- škí funt. Zhteval ga je v zlatu puščave, neustrašeni in ponosni, moralni Angleži vzdrževati nepre- stane transporte zlata iz Kujire. Pozneje niso oarabski vojaki ve- deli, kaj naj počno s tem zlatom in angleški častniki so ga kupo- vali nazaj, seveda z velikim do- bičkom.

— Ker se je rastavracija arab- skega cesarstva z Damaskom kot glavnim mestom obljubilo Arab- cem, predstavlja proklamacija sirskega kraljevstva s Fejsalom na čelu višek arabskega narodne- ga oživiljenja. To pa je tudi vi- šek, ki nima nikakega mesta v an- gleških in francoskih kalkulacijah.

S tem pa pridemo tudi na naj- bolj resno plat cele zadeve, nam- reč na angleško-francoske odno- šaje. Dejstvo je, da bodo Angleži na cni strani pospeševali arabski nacionalizem ali celo imperijali- zem, čečim so se ob istem času ob-

vebali izročiti? Franciji ozemlja, katere zahtevajo zase Arabci. Če pravimo to, ne obojamo angleške politike. Težko je videti, kako bi mogli postopati drugače v naj- bolj temnih trah vojne, ko so do- godki na zapadni fronti ter uspe- hi nemške kampanje s podmorski mi čolni absolutno zahtevali zo- petno uveljavljenje ravnotežja potom zmag in pridobitev na iz- toku. Take pridobitve pa so bile mogoče le spomočjo Arabcev in arabski voditelji so spoznali to ter tudi počasi zbrali.

Zadnja poteza Emirja Fejsala, namreč proglšenje sirskega kra- ljevstva, bo na ta način le še pove- čal spor med francoskimi in an- gleškimi interesi v Siriji, povzo- čen vsled nasprotujočih si obljub, katere so dali Angleži svojim francoskim in arabskim zavezni- kom. Ta korak je tudi napravil kriz preko načrta, katerega je za- govarjal v Parizu princ Fejsal sam, da se namreč da Franciji protektorat nad Sirijo. To je bil načrt, v katerega je privolila tu- di Anglija.

Sedaj prihajamo na tretjo toč- ko cele zadeve, — na aspiracije sirskega nacionalizma.

Sirci so plemo stare krščanske kulture ter precejšnje prirojene zmožnosti. Skozi stoletja jih je močna vez čustva, započeta tekot Krizarskih vojn, vezala z Franci- jo, katero je Turčija priznala, kot zaščitnico sirskega kristjanstva. Danes je opaziti v Siriji močno pro-francosko razpoloženje, katero pospešujejo predvsem sirske du- bovnički, ki so bili vzgojeni v Fran- ciji, in ki so popolnoma Francozi glede svoje kulture, in nazorov.

— Nadaljnji branik francoskega vpliva v Siriji so jezuiti, — je re- kel profesor Brown. Čudno dej- stvo je, da ista francoska repu- blika, ki je izgnala verske redove iz svojega lastnega ozemlja, pod-pira te redove v inozemstvu in da obratno oni podpirajo njo.

— Zelo vrjetno je, da uporab- ljajo krščanski Sirci, ki so obdar- jeni kot plemo s ostrim političnim razumom, mohamedanske Arabce kot orožje proti francoskemu v- plivu. Sirci spoznavajo, da za da- leko prekašajo v politični igri za- ostale ter administrativno popo- lnomo nezmožne Arabce. Vsled te- ga so proklamirali Fejsala kra- ljem ter pričakujejo, da bodo po- stali v teku časa in razvoju stva- ri gospodarji v svoji lastni sihi.

Arabei igrajo v tem smislu sirske igre, ne da bi se tega zavedali. Ob istem času pa se skušajo Si- rci okoristiti s sporom in nesoglas- jem med Francozi in Angleži, kot se je že sedaj okoristil Fejsal sam.

— Za sedaj je imelo to intrigi- ranje in proti-intrigiranje posled- nice le to, da početa niti Anglija, niti Francija priznati novega si- rskega kraljevstva. Sirci pa so pri- pravljeni čakati.

— Nadaljna komplikacija pa obstoji v razširjenju pan-islam- skega gibanja, katero pospešuje- jo turški nacionalisti pod svojim živahno sposobnim voditeljem, Mustafó Kemal pašo. Cilj slednje- ga je spraviti Turke in Arabce skupaj na enem proti-evropskem programu. Če bo taka zveza usta- novljena, bo prekrizala vse druge načrte, tako angleške kot sirske.

— Najti pa je nad vse važen faktor, katerega se ne sme oha- ljevat pri presoji položaja na bližnjem iztoku. Ta faktor je azi- ska solidarnost. Krščanski Sirci ter mohamedanski Arabci so po- popolnoma pripravljeni, naravnost željni združiti se proti Evropej- cem in celo Turki in Arabci, več- ni sovražniki, bodo mogoče v kratkem vrgli preko krova svoja medsebojna sovraštva ter se zdru- žili na enotnem programu: — Azi- je za Azije.

— Obstaja še ena točka v sir- skem položaju, — pravi Brown, in to je vprašanje zionističnih aspiracij, ki nasprotujejo željam arabske večine v Palestini.

— Ne more se povdariti dosti močno, da bi se Zionisti izkazali veliko večjim in da bi ugledali pot k primerni rešitvi, če bi predla- gali idejo skupnih in enakih inte- resov vseh plemenov, ki prebiva- je v Palestini.

— Židih se govori kot o posre- dovalnem plemenu. Palestina bi bila še vedno idealen prostor za Žide, da izvršijo ono svojo zgo- dovinno kanižo. Nobena stvar bi

ne mogla ali bi ne smela prepre- čiti povratka zatiranih Židov v masah v deželo njih očetov, če bi se hoteli vrniti tjakaj kot koloni- sti, na enakem stališču kot vsi drugi domačini.

— Države ustvarjajoči cilji zio- nističnih voditeljev pa so po mne- nju profesorja Browna sovražni najboljším interesom pretežne ve- čine prebivalcev Palestine, ki ni- so Židje, temveč mohamedanci. Pri tem je skrajno značilno dej- stvo, da so združene proti tej ide- ji židovske nadvlade vse stranke v Palestini.

Tako na temelju principa ve- činske vlade kot na temelju vere je Palestina sveta dežela ne le Ži- dov, temveč tudi kristijanov in mohamedancev in edina sveta o- žela ne le Židov, če bi se dalo ena- ke pravice in enake privilegije v vladi vsem trem.

Vi lahko mislite kar hočete o internacionalizaciji kot o sploš- nem zdravilnem sredstvu. Če pa je kako mesto na svetu, kjer naj- bi se jo preiskusilo, je to gotovo Palestina. Palestina pod medna- rodno kontrolo bi zagotovila naj- boljše možnosti razvoja za moha- medanske, židovske in krščanske prebivalce ter istočasno tudi re- špektirala verska naziranja vseh treh.

Niti o jadranskem vpra- šanju

O italjanski zunanji politiki se je izrazil ministrski predsednik v italjanski zbornici po poročilih v listih takole: V obrambi italjan- kih koristi smo hoteli zasledovati ista splošna načela, katere smo odločno zastopali v svrhu obno- vitve evropskega življenja in vzpostaviti mednarodnih odno- šajev. Mi hočemo, da bodi Itali- ja sredstvo miru in ohranitve sve- tovnih pravic, in zato hočemo, ne samo želimo, živeti v odnosih prijateljstva z vsemi narodi, zlasti z našimi sosedi. Vzajemne ko- risti imajo višjo in bolj bistveno veljavo, nego spori začasnega zna- čaja. Vztrajali bomo samo pri za- htevah, ki jih smatramo kot pravi- čne za našo državo. Upamo, da se bo naše delo primerno enilo. Uverjeni smo, da Italija ne sme biti vzrok zakasnitev vzpostavi- tve mirovnega stanja v Evropi.

od katerega je odvisno olajšanje življenjskih težkoč. V naši zunanji politiki morajo pritruditi vse zdra- ve in žive demokratske sile. No- bena pogodba, noben dogovor ne omejuje našega delovanja; mi ho- čemo biti svobodna sila napredka in življenska energija. Italija vla- ga sedaj vse svoje moči, da osta- ne zvesta svoji demokratski zgo- dovinu. Italija mora po svoji zem- ljepisni legi, po svoji tradiciji, po svojih koristih predstavljati ne samo silo ravnotežja, marveč tu- di element zmrtnosti in zaščitni- co načel pravice. V tekmih im- perializmov, ki se skrhajo, v tekmih v kateri se zde majhni narodi pohlepnejši, kakor veliki, v nav- zkrizju želja more Italija rešiti rešiti sama sebe in pomagati pri rešitvi drugih samo z dostojan- stvenim pomirljivim delom. Želi- mo delovati popolnoma sporazum- no s Francijo in Anglijo; zveza, nastala iz boli in nevarnosti, se mora utrditi v skupnih odgovor- nostih. Naši odnosi so iskreni in prisrčni in noben oblak ne mo- re zatemniti njih svetlobe. Po teh preprostitih izjavah, ki imajo za nas programno veljavo, so edve- vsa podrobna razpravljanja o vprašanjih zunanje politike. Da pa more Italija svobodno delati, da more dobiti večjo pomembnost v javni politiki, je treba rešiti jadransko vprašanje. Nihče ne more obenem braniti krivičnih ob- tožb imperializma in pobijati im- perijaliste. Neskladno vedenje raznih skupin je poostrolo jadransko vprašanje, je razširilo napre- ne glasove, je prineslo seboj strup suma. Neodgovorne osebe so tudi tudi doprinele zmanjšanju držav- nega ugleda in povzročile nered v srei. Dogodki najmanjše važ- nosti so se pretiravali in se pretira- vajo tudi danes. Mi smo iskali in še iščemo pravične rešitve in mi imamo isti pojem o pravičnosti nasproti nam in nasproti drugim; nikdar ne bomo zahtevali, kar bi

Severova zdravila vzdržujejo zdravlje v družinah.

Spomladanski izpuščaji

so zelo neprijeten kinč in povzroča- jo skoraj neprenehajoče bolečine in iritacije. Poznani so vsled svojih arabskih lastnosti in vsled trdovrat- nosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vpo- rabe

Severa's Blood Purifier

(Severova Kričistilca), ki je pri- znan kot regulirni sistem ni po- maga naravi v izločevanju nečiste kri ter tako odpravi mehurje, rane, izpuščaje, pršice in splošno hiranje. Poskusite ga. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

se moglo zdeli ali biti krivično za jugoslavijo. V naši in naših soso- dov koristi je, da živimo v prija- teljskih odnosih, in čim bodo vprašanja meja rešena, namera- vamo pritegniti narod bližje k sebi s trgovinskimi dogovori in ustanovitveno prisrčnih kulturnih odnosov. Vemo, da je mlad na- rod, ki je izšel iz dolgih bojev in dolgih zatiranj, večkrat nepotr- pežljiv in svoj. Toda naše po- šteno vedenje, naša trdna volja, da nočemo sporov, naša želja po ustvaritvi prijateljskih odno- šajev, bodo pripomogli k razprše- nju vsakega dvoma. Tekot raz- prave je potrebno, da se jadransko vprašanje obširno pojasni. Vlada da prav lahko na razpolo- go objavljene istine in vse po- trebne podatke za resno proue- vanje. Želimo doseči pravično in pravno rešitev. Toda da se more doseči taka rešitev hitro, je po- trebno, da se državi zadeva pojas- ni, in nič ni bolj koristno nego obsežna razprava v zbornici. To razpravo torej mi živo želimo.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pri odhodu iz New Yorka v do- movino pozdravljam brata, prijate- lje in znance, raztresene po Združenih državah in Canadi, ter vam želim vsem, da se vam izpol- ni to, kar si sami želite. Od sedaj je moj naslov: Franc Zvenik, Senar pri Kranju, Slovenija, Ju- goslavija.

Predno se odpeljem preko luže, srčno pozdravljam svoje sorodni- ke, prijatelje in znance, posebno one Clevelandčane, ki so me spre- mili na kolodvor. Želim vam obilo sreče, zdravja in dobrih časov. Z Bogom! — Albin Savina.

Z menoj popotujejo tudi sledeči iz Clevelanda: Janez Andraja in Alojzij Lužar, obo v Boštjan, ter Franc Zvenik v Senar pri Kra- nju.

BLAGRI ŽIVLJENJA

Dragoceno zdravilo narave.

Če hočete se enkrat držati resnične blagor življenja, je treba, da ste dobro- ga zdravlja. Vsaka bolna oseba bo našla to v

Bolgarskem Krvnem Čaju
ki proizvaja dobro zdravlje. Oslaja že- lozode, uravnava črevesje, pomaga jetum, izčisti s strupom prepojene ledvice, ter obogati slabo, obolelo kri. Nič se ne more primerjati s tem velikim čistim železnim zdravilom.

Prodajajo ga lekarnari vspevoad. Ali pa po pošti zavarovano. 1 velika dru- žinska škatla za \$1.25 ali 3 škatle za \$2.15 ali 6 škatel za \$3.25. Naslov: H. H. von Schick, President Marvel Products Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Kratek je čas

do
PRIHODNJE POŠILJATVE
ki gre iz
NEW YORKA
8. maja

Sprejemmo zaboje vsake velikosti do tisoč funtov in garantiramo, da jih dobe naslovljeni.

Računamo le 14c. od funta.

Kedor hoče, da gre njegova boksa 8. maja, mora poslati ob času, da jo dobimo do 6. maja.

EUROPEAN TRADING & EX-
PORT COMPANY
Strukel & Horak

88 — 9th Ave. New York, N. Y.

ANŽE PITOV ALI ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

(Nadaljevanje.)

Njegove besede so vsi sprejeli z velikanskim truščem in na stotine glasov je kričalo:

— Orožje! Orožje! Dajte nam orožje!
Pri teh klicih je planila ljudska množica, ki se je bila zbrala krog ograje zunaj, proti ograji, da da mladim ljudem prostost.

Predstojnik se je vrgel med nence in naskakovalce ter iztegnil svoje roke prosiče skozi ograjo.

— Prijatelji moji, prijatelji moji, — je kričal, — respektirajte to deo!

— Gotovo jo respektiramo, — je rekel neki vojak garde. — To so lepi dečki, ki bodo streljali kot angeljčki.

— Prijatelji moji, prijatelji moji, ti otroci so zaklad, katerega so stariši zaupali meni. Jaz sem odgovoren zanje in stariši se zane-sejo na mene. Jaz sem jim porok s svojim življenjem. Ne odvedite jih!

Porogljiv smeh, ki je prihajal iz globine česte, to je iz zadnjih vrst množice, je bil odgovor na te prošnje.

Tedaj pa je planil naprej Billot ter se postavil po robu množici, vojake in celo učencem samim.

— Prav ima, to je njemu izročeni svet zaklad. Može naj se pre-trepa, naj se puste pobijati, a otroci naj žive. Treba je semena za bodočnost.

Ljudje so mrmraje sprejeli te besede.

— Kdo mrmra kaj? — je zakričal Billot. — Gotovo ni to ni-kak oče. Meni, ki govorim z vami, sta bila včeraj dva človeka ubita v mojih rokah. Tu vidite krvi na moji srajci.

Pri tem je pokazal na svojo krvavo srajco s tako vzvišeno kre-t-rjo, da je bila ljudska množica takoj elektrizirana.

— Včeraj, — je nadaljeval Billot, — sem se bil pri Palais Royal ter pri Tuilerijah in tudi ta deček se je bil. Ta deček pa nima ne o-četa, ne matere ter je že skoro mož.

Pri teh je pokazal na Pitova, ki se je ponosno vzravnil.

— Danes — je nadaljeval Billot, se bom zopet bil, a nikdo ne sme reči: — Parižani niso bili dosti močni proti tujim vojakom ter so poklekali na pomoč otroke.

— Da, da, — so kričali od vseh strani vojaki v družbi žensk. — Prav ima! Otroci, le noter pojdit!

— Hvala, hvala, dragi gospod! — je mrmral predstojnik, ki je skušal skozi ograjo prijeti za obe roki Billota.

— In predvsem varujte posebno dobro Sebastijana, — je rekel slednji.

— Mene varovati? Rečem vam, da me ne bodo varovali, — je zakričal mladi človek, bled od jeze, dočim se je na vse preteze upiral služabnikom, ki so ga hoteli odvesti.

— Pustite mene noter, — je rekel Billot, — in obljubljam vam, da ga bom pomiril.

Množica je stopila na stran. Najemnik je potegnil Pitova za se-koj ter prišel na dvorišče zavora.

Že je stražilo pet vojakov in ducat drugih ljudi vrata ter za-piralo vsak izhod apornim mladim ljudem.

Billot je šel naravnost proti Sebastijanu, ga prijel za roki ter mu rekel:

— Sebastijan, ali me ne poznate več?

— Ne.

— Jaz sem Billot, najemnik vašega očeta.

— Poznam vas, gospod.

— In tega mladčuna, — je nadaljeval ter pokazal na svojega spremljevalca, — ali ga poznate?

— Anže Pitov? — je vprašal deček.

— Da, Sebastijan, jaz sem.

In Pitov se je zjeklal od veselja ter padel krog vratu svojega mlečnega brata ter žolskega tovarša.

Ne da bi se razveselil pa je rekel deček:

— No, — in kaj?

— Kaj?... Če so ti vzeli očeta, ti ga bom vrnil jaz... Ali žuješ?

— Vi?

— Da, jaz. Jaz in vsi drugi, ki so tam z menoj. Kaj vruga, vče-raj smo imeli opravka z Avstriji ter videli njih taške za patrone.

— Da je to res, dokazuje taška, katero imam jaz, — je rekel Pitov.

— Kaj ne, da homo oprostili njegovega očeta? — je vzkliknil Billot ter se pri tem obrnil proti množici.

— Da, da, — so kričali ljudje. — Oprostili ga homo.

Sebastijan pa je zmajal z glavjo.

— Moj oče je v Bastili, — je rekel žalostno.

— No in kaj za to? — je odvrnil Billot.

— Bastile ni mogoče zavzeti, — je rekel deček žalostno.

— Kaj pa si hotel potem storiti, če si tega prepričanja?

— Hotel sem iti na trg. Tam se bodo tepli in moj oče bi me mo- goče zapazil skozi ograjo okna.

— Nemogoče.

— Nemogoče in zakaj? Nekega dne, ko sem šel s svojimi so- nočenci na izprehod, sem videl glavo nekega jetnika pri ograji Ba- stile. Če bi videl svojega očeta kot sem videl onega jetnika, bi ga spoznal ter zaklical: — Bodi miren, dobri oče, jaz te ljubim!

— In če bi te vojaki Bastile ubili?

— Potem bi me ubili pred očmi mojega očeta.

— Sto hudičev! Ti si zloben dečko, Sebastijan! Ti hočeš, da te ubijejo pred očmi tvojega očeta! Ti hočeš, da umre od žalosti s svo- ji kletki, on, ki ima le tebe na svetu in ki te tako zelo ljubi! Zelo sla- ko sree imaš, Sebastijan!

In najemnik je pahnul dečka od sebe.

— Da, da, slabo sree, — je zakričal Pitov, kateremu so pričele teči po obrazu kot lesnik debele solze. Sebastijan ni ničesar odgo- veril.

Ko je tako molčal, pogreznjen v temne misli, je Billot opazoval njegovo plemenito lice, njegove ognjevitve oči, lepa usta, orlovski nos, ter močno spodnjo čeljust, ki je kazala tako plemenitost duše kot krvi.

— Ti si rekel, da je tvoj oče v Bastili? — je vprašal končno Billot.

— Da.

— In zakaj?

— Ker je moj oče prijatelj Lafayetteja in Washingtona; ker se je moj oče boril za neodvisnost Amerike z mečem ter za prostost Fran- cije s peresom; ker je moj oče znal v obeh delih sveta, da sovraži tiranstvo; ker je prokel Bastilo, v kateri trpe drugi! — raditega so ga sprostiti.

— In kdaj se je zgodilo to?

— Pred šestimi dnevi.

— In kje so ga prišli?
— Dobil sem od njega pismo.
— In so ga aretirali prav v Havru?
— Ne, v Lillebonne.

— Pogum, dečko moj! Ne jezi se ter mi povej vse, kar ti je zna- no. Prisegam ti, da bom ali pustil svoje kosti na trgu Bastile ali pa tvoj zopet videl svojega očeta.

Sebastijan se je ozrl v najemnika s široko odprtimi očmi. Ko pa je videl, da govori mož iz dna svojega srca, se je potolažil.

— V Lillebonne je imel toliko časa, da je lahko s svinčnikom na- pisal v neko knjigo naslednje besede:

— Sebastijan, aretirali so me ter me peljejo v Bastilo.
Potrpi, upaj in delaj!

P. S.

Aretirali so me radi prostosti.
Imam sina v zavih Louis Le Grand v Parizu. Onega, ki bo na- sel to knjigo, prosim, v imenu človekoljubja, naj mu jo izroči. Ime- nau je Sebastijan Gilbert.

(Dolje prihodnjič.)

Lillebonne, 7. julija 1789.

DOBRO ZDRAVJE BO VAŠE AKO VPRAŠATE

laguha teka, nepre- bava, utrujenost, potrtost, splošna oslabelelost krvi, ka- tere povzročajo strupeni deli v te- lesu, kar je posled- dica tega, da ni vaša hrana dobro prebavljena. Iščite valso kri, uravnajte delovanje vaših notranjih organov ter povečate svoje odporne moč napram bolezni.

JUVITO

naravno, čisto, želiščno močestno zdra- vilo vsebuje pripravne dele onih sestav- in, katere potrebujete, da obogatite in o- živate svoje kri ter popravite vse svoj- sistem. Toplo ga tudi priporočajo za že- lode, ledene in jetrne bolezni, zaprtje, boleštni in nervozni glavoboli, bolečine v hrbtu, revmatizem in nespečnost. Pijte še danes za polno tridnevno zdra- vjenje.

POPOLNOMA ZASTONJ brez vsakih nadaljnjih obveznosti z vaše strani. Povejte, kako ga hočete imeti, v tašeti ali čajni obliki.

Juvito Laboratory
South Hills Branch 5, Pittsburgh, Pa.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ ODPLUJEJO 17
NEW YORK

Belvedere	1. maja	—	Trat
La Lorraine	1. maja	—	Havre
St. Paul	1. maja	—	Cherbourg
Pres. Wilson	8. maja	—	Trat
Philadelphia	8. maja	—	Cherbourg
Leopoldina	9. maja	—	Havre
France	12. maja	—	Havre
La Savoie	22. maja	—	Havre
New York	22. maja	—	Cherbourg
Sisuehanna	22. maja	—	Trat
Richambeau	27. maja	—	Havre
Argentine	29. maja	—	Cherbourg
La Lorraine	29. maja	—	Cherbourg
St. Paul	29. maja	—	Cherbourg
Argentina	1. junija	—	Trat

Glede cen za vozne listke in vsa druga po- znanja, obrnite se na tvrdko

FRANKSAXER

38 Cortland St. New York

† NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim in potrtnim srecm nazna- njamo žalostno vest sorodnikom in znanem po širni Ameriki, da je nemila smrt pretrgala naš živ- ljenje naši nad vse ljubljani in nepozabni hčerki oziroma sestrici

MARY ANNIE.

Dne 20. marca okoli 4. ure po- polne je hotela brez tir polnične že zmrzne. Ko je kara odšla, je sto- pila zanjo, da preide čez. Nato pa pridvi velik tovorni avtomobil Farmers Motor Express Company of Pittsburgh in jo povelji, tako da je obležala z veliko rano na- senen na mestu mrtva. Rojena je bila dne 6. januarja 1914 v Brad- dooku, Pa. Bila je mirnega zna- čaja ter vsem priljubljena. Pogreb se je vršil 1. aprila to je veliki če- stek iz hiše žalosti po katoliškem obredu v cerkev Matere Božje na Rankin, Pa., od tam pa na katoli- ško pokopališče v Braddock.

Lepo se zahvaljujemo vsem onim, ki so nas tolažili v najbrž- kejši uri našega življenja in stali ob njeni strani, posebno Mr. in Mrs. Anžovar, ki je tudi botra bila ranjke, nadalje družinam Ar- barjevi, Mlakarjevi in Znidarsiče- vi, kakor tudi mojemu bratu Martinu Hudale, ker je ves čas del ob njeni strani ter nas tolažil. Lepo se zahvaljujemo tudi dru- štvo Združenih Bratje SDPZ., ka- teremu je tudi ranjka spadala, za trdni venece, katerega je društvo na krsto položilo v zadnji po- zdelav. Torej še enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste se vdeležili po- greba in skazali ranjki zadnjo čast.

Tebi pa, ljubljena in nepozabna hčerka ter sestra, naj bo lahka ameriška rodna zemlja. Na veselo avdenje nad zvezdami! Spavaj mirno. Čeravno krije te gomila, v srečo našemu vedno si!

Zaljubljeni ostali:

Joseph in Mary Hudale, stariši.

Josephine, sestra.

Martin, Joseph in Edward, bratje.

Braddock, Pa., 17. aprila 1920.

(20-22-4)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Rojakom naznanjamo, da potu- je po državi Pennsylvanija rojak

GEORGE WALETICH, ki je pooblaščen pobirati naro- čnino za Glas Naroda in izdajati pravovojna potrdila. Sedaj se nahaja v državi Pennsylvaniji. Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga priporočamo. Za naklo- njenost se vam že vnaprej zahva- ljujemo.

Upravništvo Glas Naroda.

(15-4 v d)

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Boksa 50 funtov \$11.00

Posebne cene na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street

New York, N. Y.

PRODA SE DOBRA LOTA

(STAVBIŠČE)

v Garry, Minn., v bližini velikega mesta in velikih tovarn. Lota je na vogalu, blok 75, Stev. 1 meri 34X100. Je na 109 Ave W in McCornagie St.

Lota je v lepem kraju, in je vredna \$800.00. Proda se za skoraj polovično ceno, radi bolezni in smrti.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite oseb- no ali pisмено na:

JOSEPH BLISH

1944 W. 22nd Place Chicago, Ill.

BARVE, LAKI IN OLJE.

Pozor rojaki! Imate priliko naročiti vsakotvrstne barve za hišo, znotraj in z- zunaj, po tovarniških cenah. Družba, katero jaz zastopam, izdeluje že mno- go let različne barve, katere potreb-ujete za vašo hišo. (Dobite mešane bar- ve, ali pa lead in olje). Ako hočete na- ročiti, pišite ali pa pridite osobno k meni.

PURITAN OIL & PAINT CO.

Frank Glavich, 1531 E. 70th St., Cleve- land, O., zastopnik. Vsa pisma naslo- vite direktno na mene, ali pa na družbo.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

102 Bakewell Bldg., PITTSBURGH, PA.

Corner Diamond and Grant Sts.

(Nasproti Court House.)

POTOVANJE IZ JUGO-SLAVIJE V AMERIKO

Ni zabranjeno. Kdor želi dobiti iz starega kraja svojo družino, ženo, sestro, brata, mater ali očeta, mora poslati tja gotove listine, na podlagi katerih se zamore dobiti potrebno dovoljenje. Ako želite imeti pojasnila glede tega, potem se obrnite na mene. Izdelujem tudi vsa v NOTARSKI POSEB, spadajoča dela.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,

102 Bakewell Bldg., PITTSBURGH, PA.

Corner Diamond and Grant Sts.

(Nasproti Court House.)

PLAČAJTE, KO BOSTE ZDRAVI.

Take ponudbe vam ne nudi noben drugi zdravnik.

Jaz imam foliko zaupanja v svoj uspeh in sposob- nost, da vas morem ozdraviti, da za svoje prizade- vanje pri vašem zdravljenju ne zahtevam niti cen- ta vnaprej. Plačajte za moje uslugi, ko boste zdra- vi. Jaz sem najstarejši specializist v Pittsburghu, s 40 letno prakso. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih hitro ozdravim. Govorim se slovensko.

Dr. B. F. MULLIN, specializist.

411 FOURTH AVE., 2 nadstropje, PITTSBURGH

Pazite na Stev. 411 četrta Ave. PENNA.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Du- brovnik (Gravosa) in Trst.

Parnik "Belvedere" odpluje 1. maja.

Parnik "President Wilson" od- pluje 8. maja.

Potom listkov, izdanih za vse kra- je v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkošne ugodnosti prvega, dru- gega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department
4 West Street New York

IŠČEN DOBRE DOGARJE.

Imam mnogo najboljšega lesa, v vsilni- suh in zdrav kraj. Lahko delate vsak dan, ni močvirja, ni povodenj in dobra studenčnica. Plačam visoke cene dobrim dogarjem, stalno delo in plačam vožnjo, če delajo nekaj mesecev za mene. MAX FLEISCHER, 258 Lewis St., Memphis, Tenn.

Začimbe, želišča in najraznoverst- nejša

domača zdravila

katera priporoča msgr. Kneipp,

imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR

P. O. Box 772, City Hall Station

NEW YORK CITY.

POZOR ROJAKI!

Najuspešnejše mazilo za ženske lase kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v g- tih tednih kras- ni, gosti in dolgi lasje kakor tudi možkim krasni br- ki in brada in ne bodo odpadli in ne osteli. Revma- tizem, kostihol ali

trzanje v rokah, nogah in v križu, v osinih dneh popolnoma ozdravim, ra- ne, opekline, hule, ture, kraste in gr- tne, potne noze, kurje očesa, ozeblina v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravilo brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastoj.

Krasni žepni "KOLEDAR" za leto 1920 popolnoma zastoj, priložite znam- ko za 2 centa za poštnino in ga takoj pošljem.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., N.E. Cleveland, O.

Pozor!

SLOVENC, HRVATJE IN SRBI

ki potujete skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer

dobite najboljša prenočišča in bo- rte najboljše postreženi. — Čiste

sobe z eno ali dvema posteljama

Prostora za 250 oseb.

Domača kuhinja. Najnižje cene

AUGUST BACH,

63 Greenwich St. New York, N. Y.

Oženite se

Prilijte nam samo EN DOLAR in poslali vam bomo popola Zvezdasti katalog z natanč- nim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mno- gih deklet in nekeleto odev, ki izeje dobrega in polnopravna moda. Lahko nam pišete in skle- nate očevo rukno. Mi smo zmožni storiti po- listeno in dovoljeno posredovanje, zato se šte- dite dolžni, ki je posredni med vam in ZA- KONSKO SREČO.

Pišite ko danes na:

RELIANCE P. CLUB,

Box 578 Los Angeles, Cal

VSEM DOGARJEM!

Tukaj v Kentucky sem kupil 40 tisoč dreves, pripravljen za izdelo- vanje dog. Potrebujem 100 na- daljnih prvovrstnih dogarjev, da se takoj lotijo dela. Potrebujem tudi 10 dobrih foremanov. Nikjer ni boljšega podnebja kot je tukaj v Kentucky. Lahko delate vsak dan ter zaslužite lep denar. Ne bo vas nadlegoval dež; tukaj ni ne mraza, ne mrzlice, ne moskitov. Pridite takoj, pripravljeni za de- lo. — H. Kramer, Box 104, Ha- zard, Ky.

(18-5)

Rad bi izvedel za moje prijatelje FRANKA RUPARČIČ, doma iz vasi Retje pri Loškem potoku, JOŽETA VESEL, doma iz Pod- preske, FRANKA MULEC ali MEVČEK, doma nekje pri Lo- zu, ter TONETA VALENCIČ TAFCA, za tega mi ni znano, od kje je doma. Prosim cenjene ro- jake, ako kateri ve za njih na- slov, da mi ga naznani